

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 21, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRŽELIS - JUNE 21, 1996

Nr. 121

G. Vagnorius ragina neleisti vyriausybei imtis skolų, gelbstint bankus

Vilnius, birželio 16 d. (AGEP) — Seimo narys, konservatorių valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius teigia, kad priėmimas įstatymo, leidžiančio vyriausybei daryti vertybinių popierių emisijos bankams atstatyti, reikėtų, jog vyriausybė prižiūrėtų, kad mokestių mokėtojai per metus sumokės per 1 milijardą litų už tuos asmenis, kurie sąmoningai pasiėmė ir negrąžina šimtus milijonų litų.

Gediminas Vagnorius pirmadienį spaudos konferencijoje patikslino, kad kaip apie kenkėjus kalbės ne apie atskirus verslininkus, o „apie atskiras valdžios atsakyti valstybės modelio, G. Vagnorius sakė, kad bankininkai suvokia galimą chaosą. Seimo nario nuomone, chaosas kils dar iki Seimo rinkimų, jeigu nebus pradėta tuojau pat palaipsniui atsakyti valstybės modelio. Jis tačiau pabrėžė, kad liūdniausia būtų, jei tam nebus sistemingas, organizuotas ruošiamasi, o bus padaryta per vieną dieną.

Iš viso, jei bus priimtas šis įstatymas, bankų nuostoliams dengti bus paskirta 1.65 milijardai litų, teigė Vagnorius. Pasak jo, tiek Lietuvos piliečiai per metus sumoka pajamų mokestį. Konservatorių valdybos pirmininkas G. Vagnorius taip pat pranešavo, kad priėmus minėtuosius įstatymus, indelinių

kams nebus jokių galimybių gražinti indelius.

Vėl užsiminę apie didžiulius Lietuvos skolas, kurios, konservatorių vertinimu, jau siekia 9 milijardus litų, Vagnorius sakė, kad po rinkimų reikės atlikti labai rimtą Lietuvos finansinės būklės tarptautinį auditą. Seimo narys taip pat užtikrino, kad po Seimo rinkimų bus tiriamos finansinės aferos, kurių tyrimas, pasak jo, dabar yra blokuojamas.

Paprašytas pakomentuoti Lietuvos banko pirmininko Reinoldo Sargano pareiškimą, kad Lietuvai būtina palaipsniui atsakyti valstybės modelio, G. Vagnorius sakė, kad bankininkai suvokia galimą chaosą. Seimo nario nuomone, chaosas kils dar iki Seimo rinkimų, jeigu nebus pradėta tuojau pat palaipsniui atsakyti valstybės modelio. Jis tačiau pabrėžė, kad liūdniausia būtų, jei tam nebus sistemingas, organizuotas ruošiamasi, o bus padaryta per vieną dieną.

Landsbergis: Skolomis finansuoti bankų atstatymą — Lietuvos gyventojų apvogimas

Vilnius, birželio 19 d. (TSST) — Seime priimti įstatymai dėl bankų atstatymo „nusiaubia Lietuvos finansus dabar ir ateities biudžetui“, pareiškė Vytautas Landsbergis, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas trečiadienį įvykusioje spaudos konferencijoje.

Kaip rašo Tėvynės Sąjungos Spaudos Tarnyba (TSST), įstatymuose leista vyriausybės vertybinių popierių praktiškai iki 2 milijardų litų, kuriuos tokiais atvejais dengia valstybės turtas. Landsbergis priminė valstybės kontrolieriaus pasakymą, jog tai yra peilis Lietuvos biudžetui. Opozicijos vadovas pridūrė, kad tai yra peilis ne vienam Lietuvos biudžetui, jis pasieks būsimas vyriausybės ir būsimus biudžetus.

LDDP nesutinka priimti po-

litinės atsakomybės už sužlugdytą biudžetą ir bent kiek anksčiau pasitraukti, sakė V. Landsbergis. „Išvengtų bankų nuostolių padengti visų gyventojų sąskaita. Bankų vagys išvengtų bankuose buvusių pinigų, o Jūrėno partija (t.y. LDDP) sugeba išvoti ir būsimus pinigus, kurių dar nėra, jie išvoti daugeliui metų į priekį“, kalbėjo V. Landsbergis.

Seimo opozicijos vadas priminė Žemės ūkio Banką, kuris susiurbė Žemės ūkio paramos fondo pinigus. Visos kalbos, kad reikia remti žemės ūkį, baigėsi tuo, kad reikia pripumpuoti pinigų į „LDDP rinkimų banką“. Seimo dauguma paliko laisvas rankas vyriausybei naudoti valstybės pinigus savo nuostoliams, net nenurodę, kad kas nors turėtų atsakyti už išvotus pinigus.

Demokratai siūlo atidėti konstitucijos pataisą, bet ratifikuoti sutartį

Vilnius, birželio 14 d. (AGEP) — Seimo Demokratų Partijos frakcija paragino „tautos ir valstybės interesus ginančias ir savivarbos jausmo nepraradusias partijas“ atidėti antrąjį Konstitucijos 47-ojo straipsnio papildymo balsavimą. Tris narius Seime turintys demokratai taip pat ragina nedelsiant ratifikuoti asociacijos sutartį su Europos Sąjunga. Antrasis balsavimas dėl Konstitucijos 47 straipsnio papildymo, leisiančio užsieniečiams įsigyti ne žemės ūkio paskirties žemę, bei asociacijos sutarties ratifikavimas Seime numatyti birželio 20-ąją.

Savo nepritarimą galutiniam balsavimui dėl Konstitucijos pataisos yra pareiškusi ir keturis narius turinti tautininkų frakcija.

Konstitucijai pakeisti reikia

dvių trečdalių visų Seimo narių — 94 balsų. Ketvirtadienį išplatintame pareiškime, demokratai pažymi nepritarantys Konstitucijos keitimui, nes nebuvo įvykdytas pernyktis partijų susitarimas, kad „iki Konstitucinio įstatymo išgaliojimo žemės nuosavybės teisių atstatymo įstatymai bus visiškai suderinti su Konstitucija pagal Konstitucinio teismo sprendimus“.

Tačiau, teigia demokratai, antrojo balsavimo išvakarėse Seime priimtos nuosavybės įstatymų pataisos „dar labiau suvaržė ir apribojo savininkų teises“. Be to, darbo nepraėjo Seimo valdybos sudaryta darbo grupė nuosavybės atstatymo ir žemės reformos įstatymo pataisoms suderinti su Lietuvos Konstitucija ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija.

Birželio 18 d. Latvijos Seimas vėl šalies prezidentu išrinko Guntį Ulmani. Už jo antrą kadenciją balsavo 53 Seimo nariai, už Ilgą Kreitūšę — prezidentus balsavo 25, už Imants Liepa balsavo 14 ir už sovietinį perversmininką Alfreds Rubiks balsavo penki Seimo nariai. Nuotraukoje, jis (dešinėje) su Estijos prezidentu Lennart Meri (kairėje) ir Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku (vidury), penktajame jų susitikime gegužės 28 d., žvelgia nuo Gedimino kalno Vilniuje. Jie tuomet visi pasirašė deklaraciją, kad jų šalys kartu žengs į NATO ir Europos Sąjungą. Deklaracijoje visos trys šalys tvirtina, pasiekus, kad pasiektų integravimosi į Europą tikslą.

Nuotr. P. Lileikio „Lietuvos ryte“

Seimas pakeitė Konstitucijos 47 straipsnį

Vilnius, birželio 20 d. (AGEP) — Lietuvos Seimas ketvirtadienį antrą kartą balsavo už Konstitucijos 47 straipsnio papildymą ir nutarė, kad gali būti leidžiama įsigyti ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus savivaldybės, valdžios įstaigoms, taip pat ekonominę veiklą Lietuvoje vykdančioms įmonėms ar asmenims. Iki šiol buvęs Konstitucijos draudimas įsigyti žemę užsieniečiams neatitiko Europos Sąjungos teisiniu normų ir formaliai trukdė Lietuvos integravimuisi į Europos Sąjungą.

Už tai, kad būtų leista užsieniečiams įsigyti sklypus, reikalingus jų tiesioginei veiklai skirtiems pastatams ir įrenginiams statyti, balsavo 109 Seimo na-

riai. Prieš buvo 14; susilaikė du parlamentarai. Demokratų frakcijos pasiūlymu galutinis balsavimas dėl Konstitucijos 47 straipsnio papildymo vyko vardiniu būdu. To pareikalavo šios frakcijos narys Vladas Petrauskas, pasisakęs prieš Konstitucijos keitimą, nes, pasak jo, ne nuo žemės pardavimo priklauso tai, kad užsienio firmos investuotų į Lietuvą. Konstitucijai pakeisti buvo reikalingi 94 Seimo narių balsai. Jau prieš balsavimą apie keitimą neparėmė pataisos buvo pareiškusios septynios narių Seime turinčios demokratų bei tautininkų frakcijos ir keli atskiri Seimo nariai.

LDDP ir konservatoriai visiškai nesutaria dėl Seimo rinkimų sistemos

Vilnius, birželio 17 d. (AGEP) — LDDP ir konservatorių partijos atstovai visiškai skirtingais būdais siekia, kad rinkėjai galėtų pareikšti savo tiesioginę nuomonę apie politikus. Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcijos seniūnas Andrius Kubilius pirmadienį spaudos konferencijoje tvirtino, kad LDDP siūlomas „reitinginis“ proporcinės sistemos balsavimas „rinkimų rezultatų skaičiavimą padaro faktiškai neįmanomą arba sudaro puikias sąlygas sukčiauti skaičiuojant balsus“.

A. Kubilius vertinimu, pataisius proporcinę sistemą ir leidus rinkėjams pasisakyti teigiamai arba neigiamai apie kiekvieną sąrašą esantį kandidatą, priverstų komisijas rinkimų rezultatus skaičiuoti apie 60 dienų. Seimo narys sakė, kad kokie stebėtojai negalės tiek laiko sekti, kad rezultatai būtų suskaičiuoti teisingai.

Konservatorių, kurie pasisako už grynai mažoritarinę rinkimų sistemą, frakcijos seniūnas A. Kubilius tvirtino, kad balsavimas už partijų sąrašus trukdo partijų stiprumui ir yra „gelbėjimosi ratas“ silpnoms partijoms, kurioms įveikus 4% barjerą, jų vadaai patektų į Seimą. LDDP siūlomas „reitingo“ sistemos iniciatorius Seimo vicepirmininkas Juozas Bernatoniš kitoje spaudos konferencijoje pabrėžė, kad konservatoriai nesilaiko partijų susitarimo rinkimų išvakarėse iš esmės nebe-

keisti rinkimų sistemos.

Reitingo sistema, pasak J. Bernatoniš, yra ne visos sistemos keitimas, o tik proporcinės rinkimų dalies „tobulinimas“. Jis priminė, kad grynai mažoritarinė sistema įvesti buvo siūlyta prieš pusmetį, tačiau tuomet Seimo nario Kazimiero Antanavičiaus iniciuoto referendumo neparėmė reikiamas žmonių skaičius.

Seimo pirmininko pavaduotojas pažymėjo, kad daugumoje Europos šalių yra proporcinė arba mišri rinkimų sistema, tuo tarpu mažoritarinės sistemos vyrauja Afrikoje ir Azijoje.

„LDDP siūlo rinkimų sistemą orientuoti į europines tradicijas, o konservatoriai siūlo orientuoti į Afriką arba Aziją“, teigė J. Bernatoniš.

Jis taip pat atmetė tvirtinimus, jog vienmandatė rinkimų sistema kuria stiprias partijas. Juozas Bernatoniš nuomone, per dėtą yra ir baimė, kad bus sunku suskaičiuoti rezultatus.

Seimo vicepirmininkas priminė, kad gyvename 20-ojo amžiaus pabaigoje ir rinkimų rezultatų skaičiavimui galima pasitelkti kompiuterius. Jis taip pat neatmetė galimybės, kad LDDP pasiūlyta „reitingo“ sistema nėra tobula ir kvietė kitas partijas ją tobulinti. Bernatoniš nuomone, „reitingo“ sistemos labiausiai bijo „nepopuliarūs stiprių partijų vadovai, nes ji leidžia rinkėjams keisti partijos sąrašą tvarka. Rinkėjai gali vadus pa-

Žemės savininkai kritikuoja Konstitucijos pataisą

Vilnius, birželio 20 d. (AGEP) — Lietuvos Žemės Savininkų Sąjungos prezidiumas Konstitucijos 47 straipsnio pakeitimą pavadino „gėdingu ir korumpuotu (t.y. parsidavėlišku) sandėriu tarp didžiųjų dėsinių ir kairiųjų partijų lyderių, tolygiu Molotovo-Ribentropo slaptimeis susitarimams“. Pareiškime teigiama, kad „dėl žemės įstatymų, nesuderintų su Lietuvos Konstitucija ir tautiniais teisės aktais, Lietuvos valstybės valdžia negrąžina tikrąsiais žemės savininkams per vieną milijoną hektarų žemės“.

Lietuvos Žemės Savininkų Sąjungos prezidiumo nuomone, pagal priimtą Konstitucijos 47 straipsnio pataisą „mūsų žemė neteisėtai bus parduvinėjama akcinėms bendrovėms, bankams, savivaldybėms ir kitiems subjektams“.

Seimas priėmė LDDP siūlytą Rinkimų įstatymo pakeitimą

Vilnius, birželio 19 d. (AGEP) — Seimas trečiadienį toliau priėmė naują Rinkimų įstatymo redakciją ir apsisprendė, kad proporcinė rinkimų dalis bus reformuota į reitinginį balsavimą. Lietuvos Seimas, kurį sudaro 141 narys, formuojamas renkiant 71 narį vienmandatės rinkimų apygardos ir 70 narių daugiamandatėje rinkimų apygardoje.

LDDP pasiūlytą trečiojo įstatymo straipsnio papildymą, paremė 65 Seimo nariai. Papildyme numatoma, kad rinkimuose „kiekvienas rinkėjas turėtų teisę išreikšti savo nuomonę — teigiamą ar neigiamą — dėl kiekvieno kandidato, įrašyto į tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja daugiamandatėje rinkimų apygardoje, o ši nuomonė yra lygiavertė kiekvieno kito balsavusiojo už šį sąrašą rinkėjo nuomonei“.

Prieš tos pataisos, kuri vadinama „reitingine sistema“, įvedimą balsavo 21 Seimo narys, ir 7 parlamentarai susilaikė. Pataisai balsuota ir patvirtinant visą trečiąjį įstatymo straipsnį. Tačiau, nors ir paremė reitinginę sistemą, socialdemokratai pabrėžė nepritarimą LDDP pro-

jektą siūlomai reitinginio balsavimo tvarkai, kuri, pasak frakcijos nario Rimanto Dagio, visiškai neapsaugota nuo galimų klaidų. „Stebėtai arba partijų atstovai gales laisvai pridėti visokių paukščių, nes jie geriausiai žino apie partijos sąrašus, ir savo simpatijas“, sakė Seimo narys, pabrėžęs, kad turi būti nustatyta tokia tvarka, kuri nepaliktų jokių „tuščių laukelių“. Jeigu ši sistema nebus pataisyta, socialdemokratai žadėjo balsuoti prieš viso tokiu įstatymo priėmimą.

Pagal LDDP pasiūlytą projek-

ta, kiekvienas rinkėjas galės pareikšti savo nuomonę apie sąrašo kandidatus, arba nepareikšti jokios nuomonės apie juos.

Konservatoriai, kurie nesutiko su šia pataisa, taip pat pabrėžė, kad sistema nėra pakankamai gerai reglamentuota. „Jeigu yra noras daryti reitingus, reikia susėsti ir sutarti dėl visiem priimtinos formulės. Dabar balsuojam už abstraktų nuomonės pareiški-

ma“, sakė konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius. Praėjusią savaitę pradžios svarstyti naująją įstatymo redakciją, konservatoriai rėmė siūlymą apskritai atsisakyti proporcinės rinkimų sistemos.

„Nesugebėjimas patraukti A. Lileikį į teismą taps dėme Lietuvos istorijoje“, kalbėjo Zuroff. „Tai parodytų, jog visos kalbos apie demokratiją ir teisingumą, kuriuos minėjo prezidentas Algirdas Brazauskas savo kalboje Izraelio Knesete, tėra muilo burbulas“, pareiškė Zuroff. „Kad ir kaip sunku lietuviams būtų teisti A. Lileikį, jie susilauks desimteriopai daugiau problemų, jei to nepadarys“, perspėjo jis.

Delsimą surengti teismą E. Zuroff aiškina lietuvių baimę, kad jame gali būti pasakyta tiesa apie tikrą tautos kolaboravimą su naciais mastą ir dalyvavimą žydų žudynėse. Kita vertus, svarsto E. Zuroff, jei tiesa teisme nebus atskleista, taps akivaizdu, kad Lietuvoje nėra teisingumo.

„Bet kuri teismo baigtis sukelia Lietuvai problemų. Tačiau, jei teismas neįvyks, pasekmės bus kur kas baisesnės“, perspėja įtakingo Wiesenthal Centro atstovas.

E. Zuroffui atrodo nepagrįsti Lietuvos teisėsaugininkų aiškinimai, kad trūksta liudinių parodymų kaltinimams A. Lileikiui suformuluoti. „Jis pats nespaudė šautuvo gaiduko, tik pasirašinėjo įsakymus, todėl nerealu tikėtis, kad būtų akis į akį susidūręs su savo aukomis“,

A. Lileikis atvyko į Lietuvą

Vilnius, birželio 19 d. (AGEP) — Amerikos lietuvis Aleksandras Lileikis antradienį atvyko į Lietuvą. Pasak šaltinių Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje, A. Lileikis turi Lietuvos pilietybę ir atvyko į Vilnių su lietuvišku pasu.

Generalinė prokuratūra tiria bylą dėl A. Lileikio veiklos nacių okupuotoje Lietuvoje, bet nėra pareiškusi jam kaltinimų. Atvykęs į Vilnių, A. Lileikis nebuvo sulaukęs. Kol kas jis apsisotęs pas gimines.

Gegužės mėnesį 88 metų A. Lileikis neteko JAV pilietybės ir jam grėsė deportacija už praėjusius nusilepimą. JAV Teisingumo departamentą Specialiųjų tyrimų skyrius (vadinamas OSI) kaltina jį žydų persekiojimu, kai vadovavo naciams pavaldžiai saugumo policijai Vilniaus apskrityje ir pasirašinėjo įsakymus perduoti žydus ir kitų tautybių žmones nacių budeliams.

KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Šv. Aloyzas Gonzaga, vienuolis (1568-1591); Apolinaras, Demetrija, Galmintas, Vasarė. Pirmoji vasaros diena.

Birželio 22 d.: Šv. Paulinas Nola, vyskupas (353-431 m.). Šv. Jonas Fisher, vyskupas, kankinys (1469-1535 m. Londone). Šv. Tomas More, kankinys, valstybės kancleris (1478-1535 m. Londone); Sudargas, Kaributas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

KAIP ATRODYS LIETUVOS SPORTININKAI ATLANTOS OLIMPIADOJE

Kiekviena valstybė rūpinasi, kad Pasaulinėje olimpiadoje dalyvaujantys sportininkai tinkamai jai atstovautų ne vien elgesiu, pasiekimais varžybose, bet ir išpūdinga apranga.

Visiems lietuviams įdomu, kaip šią vasarą Atlantos olimpiadoje pasirodys ir atrodys Lietuvai atstovaujantys sportininkai. Tam atsakymą, paillustruotą dvejomis nuotraukomis, randame „Lietuvos ryto“ š.m. kovo 30 d. laidoje žurnalistas Dovydas Kamarauskienės straipsnyje „Lietuvos olimpiečių aprangos karališkoji siuvelykla“. Straipsnį spausdiname išsiai. Rašoma:

„Lietuvos olimpinei komandai skirtus pirmuosius paradinius kostiumus pasiūlo Švedijos bendrovė „Oscar Jacobson“, esanti nedideliame Boro mieste netoli Geteborgo. Šiais kostiumais Lietuvos olimpiečiai vilkės Atlantos olimpinėse žaidynėse oficialių ceremonijų metu.

Pavyzdžiai jau pasiūti

Atvykę į Borą prieš keletą dienų tartis dėl kostiumų siuvimo Lietuvos olimpiečiams šalies tautinio olimpinio komiteto atstovas V. Zubernis buvo nustebintas. Kambaryje, į kurį bendrovės marketingo vadovas B. O. Mobergas atvedė jį ir „Lietuvos ryto“ žurnalistas, kur kabėjo pirmieji kostiumų pavyzdžiai. Du bendrovės darbuotojai juos iškarto pademonstravo.

Lietuvos sportininkų kostiumai bus siuvami iš labai plonai išaustos, stiprios ir nesiglamžančios itališkos vilnos. B. O. Mobergas teigė, kad iš tokio audinio siūti drabužiai bus kaip tik tinkami dėvėti Atlantos klimato sąlygomis.

Vyrai vilkės nesiglamžančiais baltais medvilnės marškiniais, neprinokusio obuolio spalvos švarkais, užsagstomais trimis sagomis, bei tos pačios spalvos sijonais. Ant baltų medvilnės palaidinių jos ryšės skareles, Moterys vilkės taip pat nepri-nokusio obuolio spalvos švarkais, užsagstomais trimis sagomis, bei tos pačios spalvos sijonais. Ant baltų medvilnės palaidinių jos ryšės skareles,

pasiūtas iš tokios pat medžiagos, kaip ir vyrų kaklaraiščiai.

Švedų kostiumai pigesni

Ant švarkų kišenėlių bus taikinėmis spalvomis ir olimpiniais žiedais siuvinėtos emblemos, kurias gamina Geteborgo esanti firma „Sigillet“. Ryškūs aprangos akcentas – vaishiai raudonos spalvos skrybėlės. Beje, „Oscar Jacobson“ pritaikys visas būtinas detales aprangai.

Pasak V. Zubernio, „Oscar Jacobson“ siuvelykla pasirinkta ne tik dėl labai geros drabužių kokybės, bet ir dėl kainos. B. O. Mobergas pažadėjo, kad bendrovė už darbą pinigų neims, LTOK turės sumokėti tik už medžiagą ir sagas. Tad apranga olimpiečiams kainuos tris kartus pigiau nei parduotuvių.

Beje, „Lelijos“ siūloma apranga būtų kainavusi dvigubai brangiau negu švedų.

Vieno olimpiečio kostiumas kainuos ne daugiau kaip aštuonis šimtus litų. Beje, jei ne krepšininkai, vienas kostiumas kainuotų tik šešis šimtus litų. Tačiau aukštaūgiams žaidėjams reikalingi nestandartiniai dydžiai, jų kostiumams sunaudojama gerokai daugiau medžiagos, todėl padidės ir kaina.

„Oscar Jacobson“ pradėjus siūti kostiumus Lietuvos olimpiečiams, bus stabdoma bendrovės serijinė gamyba.

Pasak B. O. Mobergo, „Oscar Jacobson“ remia Švedijos tenisininkus, golfo žaidėjus ir daugelį kitų sporto šakų atstovų.

Beje, marketingo vadovas pats yra aistringas golfo mėgėjas.

Žymima karališku ženklu

Siuvelyklą 1903 metais įkūrė Oscaras Jacobsonas. Per dešimtmečius bendrovės gyvavimo dešimtmečius pasikeitė tik keturi direktoriai, čia klesti šeimyninis verslas.

Lietuvos tautinį olimpinį komitetą remianti firma „Oscar Jacobson“ domisi ir galimybėmis įsiskverbti į Lietuvos rinką.

Be to, remti sportą jiems apsimoka ir dėl tam palankios Švedijos mokesčių sistemos. „Oscar Jacobson“ siuvelykla,

Australijos lietuvių sporto šventės atžygiuoja Sydnejaus „Kovo“ mergaitės. Priekyje – šaunios kviotės L. Šliogerytė ir D. Šlierytė. Nuotr. M. Atkinson

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTO ŽINIOS

Australijos lietuvių sportinės veiklos pradžia buvo, kai Sydnejuje 1950 metų pradžioje įsikūrė Sydnejaus lietuvių sporto klubas, vadovaujamas žinomo krepšininko Jono Gružausko. Šis klubas veikė tik vienerius metus. Jau kitais metais įsisteigė dabartinis „Kovo“ klubas, kuris veikė tik renginių vadovai. Šioje sėkmingai veikiančio jau 45 metus. Klube yra daugiau 100 aktyvių sportininkų – vyrų, merginų ir jaunių krepšinio komandos, dalyvaujančios ir australų varžybose; teniso, tinklinio, biljardo ir gausiausia – daugiau 40 žaidėjų turinti golfo sekcija.

Metinėse lietuvių sporto šventėse dalyvauja ir mūsų plaukikai, stalo tenisininkai bei kėlininkai, o kartais ir lengvosios atletikos atstovai, daugiausiai moksleiviai ir studentai. „Kovo“ merginų krepšinio komanda jau 13 metų iš eilės yra Australijos lietuvių čempionės. Komandoje žaidžia labai geros gimnazijos ir aukštųjų mokyklų žaidėjos.

Š.m. balandžio 14 d. Sydnejaus lietuvių klube įvyko metinis „Kovo“ narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo „Kovo“ Garbės narys – žinomas šachmatininkas J. Dambrauskas, sekretoriavo neseniai iš Lietuvos atvykusi ir gražiai ir mūsų lietuviškąjį gyvenimą įsijungusi J. Masiokienė.

Po įvairių sekcijų pranešimų

priklausanti dideliame „Seandress“ susivienijimui, siūva daugiausia vyriškus kostiumus bei švarkus iš vilnos, šilko ir lino. Čia apranga siuvama ir Švedijos karaliui, todėl ant „Oscar Jacobson“ gaminių etiketų yra karališkas ženklas. Šioje bendrovėje siuvami kostiumai oficialiems Švedijos asmenims, SAS aviakompanijai, laivų kapitonom. „Oscar Jacobson“ kostiumus mėgsta dėvėti Švedijos teniso žvaigždė S. Edbergas.

Šios bendrovės gaminiai turi daug aukščiausiųjų kokybės įvertinimų. Jie realizuojami visoje Europoje, tačiau daugiausia produkcijos (60 proc.) parduodama pačioje Švedijoje.

Metinė „Oscar Jacobson“ apyvarta – 150 milijonų Švedijos kronų, pasak B. O. Mobergo, didelė ir Švedijai. Per metus bendrovėje sunaudojama milijonas 400 tūkstančių metrų medžiagos. Tačiau Boro siuvelykloje dirba tik 210 žmonių, tarp jų – du dizaineriai, keli administracijos darbuotojai.

Bendrovėje yra didelis kompiuterių tinklas, daugelis operacijų atliekama automatiškai būdu.

Tik nestandartinių dydžių gaminiai kerpami rankomis.

AUDRA NUŠLAVĖ „LITUANICOS“ FUTBOLININKŲ VILTIS

Paskutiniu metu „Lituanicos“ futbolininkai negali girti gerų žaidimų, o ypač laime. Dažnai į jų vartus krenta gana pigūs įvarčiai ir taip žlugdomas pasitikėjimas savimi. Kartais net ir didesnio žaidėjų skaičiaus nepasisieka suorganizuoti.

Tačiau birželio 16 d. i Lombard de prieš „Spartos“ komandą žaistas rungtynes susirinko nemaža futbolininkų, galima sakyti – visi pajėgiausi žaidėjai. Buvo graži diena, na ir nesėkmių nepasitaikė. Tad pirmasis kėlinys jau rodė, kad „Lituanica“ galės švęsti pergalę. Tačiau viltį sustiprino kuomet iš Virgio Žuromskio padavimo Gytis Kavaliauskas įmušė gražų įvartį.

Tai buvo tik graži svajonė. Baigiantis pirmajam kėliniui prapliupo dangus, na ir perkūnas įsismagino griauti. Tas pats per visą pertrauką ir neatrodė, kad greit tokios dangaus išdaigos baigsis. Tad teisėjas rungtynes nutraukė ir vietiniai žaidėjai tuoj pat išvažinėjo. Nesirengė kelionei ir namus tik lietuviai. Ir koks buvo visų nustebimas, kai nepraėjus penketui minučių, viskas apėjo ir pasirodė saulė.

Tačiau ji jau negalėjo džiuginti „Lituanicos“ vyrų, kadangi šaukštai jau buvo po pietų. Rašant šias eilutes buvo neaišku, kaip bus susitvarkyta su šiomis nutrauktomis rungtynėmis. Greičiausia jas reikės iš naujo visas peržaisti, pasibaigus pirmenybių sezonui.

Kaip jau buvo skelbta, paskutinės pirmenybių rungtynės vyks ši sekmadienį, birželio 23 d., 3 val. p.p. Burbank, IL, esančioje aikštėje prie Nar-rangaset ir 77-tos gatvės (ne 57-tos kaip, kad buvo išspausdinta praėjusį penktadienį).

„Lituanicos“ futbolininkai taip pat dar numato varžytis su iš Pietų Amerikos atvykstančių tautinių šokių šokėjų futbolo komanda. Kaip žinome, jie čia bus liepos mėnesio pradžioje. Kuomet tos rungtynės bus žaidžiamos, bus pranešta. Rungtynės vyks Lemonte.

E.Š.

ARTŪRAS KASPUTIS LAIMĖJO PIRMAJĄ LENKTYNIŲ „DAUPHINE LIBERE“ ETAPĄ

Villefontaine (Prancūzija), Lietuvos dviratininkas Artūras Kasputis pirmadienį, birželio 3 d., laimėjo pirmąjį 227 kilometrų „Dauphine Libere“ etapą Prancūzijoje. A. Kasputis nuotolį įveikė per 5 valandas ir 31 minutę, o savo artimiausius varžovus aplenkė daugiau kaip 4 minutėmis.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas maitinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesimunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV.....	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV.....	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo).....	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio laida.....	\$65.00		
Užsakant į užsienį oro paštu.....	\$500.00	\$250.000	
Tik šaltadienio laida.....	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą, kas nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

TOMAS PUKŠTYS PATEKO Į JAV OLIMPINĘ RINKTINĘ

Kaip buvo tikėtasi, praėjusį sekmadienį vykusiose JAV lengv. atletikos pirmenybių ieties metimo varžybose Atlantos olimpiniam stadione, Tomas Pukštys pateko į JAV olimpinę rinktinę. Tik kiek nelaukta, jis čia buvo ne pirmasis, bet antrasis. Į rinktinę yra kviečiami pirmųjų trijų vietų laimėtojai, tad šiuo atžvilgiu jis nesėkmė gal ir nėra tokia svarbi.

Tačiau, žinoma, buvo gerokai pažeistas Tomo prestižas, kadangi jis net 4 kartus yra laimėjęs JAV čempionatuose pirmąsias vietas. Pirmąsias vietas jis nusinėbė ir visuose keturiuose jau šiemet įvykusiose lengv. atletikos susitikimuose, kai kur dalyvaujant ir sportininkams iš kitų valstybių.

Varžybose, Brazilijoje, Pukštys buvo numetęs ietį 276 pėdas, o Vancouver (birželio 1-2 d.) dar daugiau – 276-2. Tačiau Atlantoje Tomas greitai „perdege“ ir įstengė ietį nusvesti tik 267-8 pėdas. Todėl ji čia netikėtai aplenkė irgi gana menką rezultatą (268-7 pėdas) parodęs jo da-

bartinis rimčiausias konkurentas – Todd Riech iš Fresno CA. Visi Riech metimai buvo gerokai menkesni, negu Pukščio, bet jam pavyko padaryti tik vieną, jam pirmąją vietą atnešusį, neblogą bandymą.

Reikia pažymėti, kad šiose varžybose dalyvavo 23 ietinininkai. Pirmąją dieną buvo kvalifikaciniai metimai dviejose grupėse. A grupėje pirmuoju atsistojo Tomas Pukštys su 264 pėdomis, o Todd Riech užėmė pirmą vietą B grupėje su, palyginus, silpna pasekme – 258-9. Čia buvo metikų, kurie ietį nusviedė tik nepilnas 200 pėdų, o dalis kitų – vos vos pralenkę šią ribą. Tačiau viską nulėmė sekmadienio finalai, kur laimė nusiuoko nuo Tomo.

Tačiau, kaip atrodo, Tomas nenusimena dėl šios savo nesėkmės Atlantoje ir išvyksta numatyta didelio masto varžyboms į Europą. Tad ji bus malonu matyti JAV olimpinę rinktinę Atlantoje. Mūsų žiniomis, jis bus vienintelis lietuvių kilmės lengv. atletikos atstovas JAV rinktinėje.

E.Š.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEDYTOJAS – AKIJ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-6161

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p. - 7 v.v., antr. 12:30 - 3 v. p.p.

treč. uždaryta, ketv. 1 - 3 v. p.p.

penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-0999 arba (312) 499-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR

IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 896-6101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 193 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern-unto

diplomų, lietuviams sukurys dantis už

priemamą kainą. Pacientai priimami

absoluciai punktuškai. Sušildomi

(kalbėti angliskai) tel. 799-423-8288

SURENDER LAL, MD

Specialybė – Vidaus ligos

7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652

Tel. 312-434-2123

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3399

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

Tel. 799-827-6999

Valandos pagal susitarimą

Tel. kabinete ir bute: 799-682-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 59th Ave., Cicero

Kasdien 1 v. p.p. - 7 v.v.

Iškyrus treč.; šešt. 12 - 4 v. p.p.

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9006 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 896-4985

Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6166 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 886-7786

ARAS ŽUJOGA, M.D.

AKIJ CHIRURGIJA

AKIJ LIGOS

Good Samaritan Medical Center

Naperville Campus

1030 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville IL 60563

Tel. 799-827-6999

Valandos pagal susitarimą

Taip atrodys Lietuvos olimpiečiai Atlantos olimpiadoje.

Nuotr. L. Lileikienė

PER AMŽIUS BŪK LAISVA!

Čia pateikiama dabartinės Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio valdybos nuotrauka, daryta Lietuvoje – 1996 m. balandžio 24 d. Ji buvo atsiųsta Lietuvos Partizanų globos fondui, kartu nuosirdžiai dėkojant už paramą visiems Amerikos lietuviams, užjaučiantiems ir paremiantiems, ignoruojamus iš dabartinės Lietuvos LDDP valdžios pusės, Lietuvos partizanų.

Truputis žinių apie kiekvieną, nuotraukoje esantį, Lietuvos partizaną.

Kazimieras Savičius, „Sakalas“, gim. 1925 m. Marijampolėje, partizanavo Tauro, Geležinio vilko „Elnio“ kuopoje, dalyvavo kautynėse su priešu Kazlų Rūdos miškuose ir prie Bagotosios. Klasingai suimtas sodyboje, nuteistas 10 metų, išbuvo Sibire, Komi ASSR, Uchtoje ir Vorkutoje iš viso 21 metus. Dabar gyvena Alytuje.

Leonas Laurinskis, „Liūtas“, gim. 1926 m. Tauragės raj., partizanavo Kęstučio apygardoje, Lydzio rinktinėje, III kuopoje, dalyvavo kautynėse Tauragės rajone, buvo sunkiai sužeistas. Išbuvo partizanų 8 metus, kol provokatorių buvo užnuodytas ir pakliuvo į priešų nagus. Nuteistas 25 m., išbuvo Mordovijos lageriuose 15 metų, dabar gyvena Tauragėje.

Jonas Čeponis, „Vaidila“, gim. 1925 m. Pasvalio valsč., partizanavo Tauro apygardoje, dalyvavo Pasvalio, Gulbinėnų, Siesikų ir kt. kautynėse, sužeistas, nuteistas 25 metams sovietinių lagerių, išbuvo Norilске, Krasnojarsko ir Ke-

merovo lageriuose 20 metų, kasyklose sprogimo metu buvo netekęs regėjimo, dabar gyvena Panevėžio apylinkėse.

Juozas Petraška, „Patrimpas“, gim. 1916 m. Prienų raj., partizanavo Dainavos apygardoje, Džukų rink., dalyvavo prie Balbieriškio kautynėse su priešu, apdovanotas Vyčio kryžiumi, suimant Dainavos apygardos štabo bunkeryje buvo sužeistas, nuteistas 25 m., išbuvo Intos lageriuose 22 metus, dabar gyvena Alytuje.

Steponas Grybauskas, „Sekretorius“, gim. 1925 m. Telšiuose, partizanavo Žarėnų būryje, po to Žemaičių legione prie štabo, dalyvavo Alsėdžių, Skirpėlių kautynėse, suimtas Klaipėdoje, teistas 10 metų ir 5 m. tremimo, išbuvo Komi ASSR ir Kazachstano lageriuose bei tremtyje 11 metų, šiuo metu gyvena Klaipėdoje.

Vytautas Balsys, „Uosis“, gim. 1923 m. Kauno raj., Žapiškio valsč. Partizanavo 4 m. Tauro apygardoje, Geležinio Vilko ir Birutės rinktinėse, tris kartus sužeistas, dalyvavo Žiemelio, Kluoniškio kautynėse, sužeistas pakliuvo priešui į rankas, nuteistas 25 metams ir 15 metų tremties, išbuvo Norilsko, Džeskazgano sovietiniuose lageriuose 19 metų, gyvena Kaune.

Jurgis Klištaitis, „Žiobris“, gim. 1925 m. Jurbarko valsč., partizanavo Kęstučio apygardoje Jurbarko būryje 2 m., dalyvavo Jurbarko apylinkėse vykusiame kautynėse, nuteistas 25 metams sovietinių

lagerių ir kalėjimų, išbuvo Magadano lageriuose 8 metus, šiuo metu gyvena Jurbarko.

Bronius Juospaitis, „Direktorius“, gim. 1925 m. Ramygalos valsč., partizanavo „Vyčio“ apygardoje, „Rupūžėno“ būryje, Kristaponio rinktinėje, dalyvavo keliuose kautynėse su priešu prie Lėno, iš viso 7 metus išbuvo su ginklu rankose, kol buvo sunkiai sužeistas ir be sąmonės gulėjo miestelyje ant grindinio, tarpe kitų nušautų kareivių išguldytųjų negyvu partizanų tarpo. Pamatė sričiai jį jau taikėsi, bet aukšto rusų kariškio įsakymu nenušovė, nugalėtoji ligoninėse operacinė ir Lietuvos gydytojai išgelbėjo – sugydė, išimdami dalį kulku, nors kelias ir dabar tebėseja savo kūne. Buvo apdovanotas partizanų garbės raštais ir Gynėjo Kryžiumi. Sovietų buvo nuteistas 25 metams ir 10 metų tremties. Praleido Norilsko, Irkutsko ir Mordovijos lageriuose 15 metų. Sugrįžęs į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje.

Benediktas Trakimas, „Genelis“, gim. 1921 m. Žaslių valsč. Partizanavo 3 metus Didžiosios Kovos apygardoje, dalyvavo 14-koje kautynių, buvo apdovanotas išduotas provokatoriaus Juozo Markulio „Erelio“ ir nuteistas 25 metams, praleido Sibiro lageriuose Komi ASSR, Intos sovietiniuose lageriuose 15 metų. Tik po 43 metų tesugrįžo į Lietuvą. Gyveno Klaipėdoje.

Jonas Matukevičius, „Danielius“, gim. 1925 m. Šilavoto

valsč., partizanavo 2 m. Geležinio Vilko rinktinėje, Tauro apygardoje. Dalyvavo Šilavoto, Žemaitkiemio, Būdnikų ir kitose kautynėse su priešu daliniais. Suimtas Kaune, nuteistas 10 metų lagerių ir 5 m. tremties, atliko sovietinę bausmę Archangelsko, Intos lageriuose, grįžo į Lietuvą po 15 metų, gyvena Marijampolės apskrityje.

Vytautas Pivoriūnas, „Perkūnas“, gim. 1927 m. Rokiškyje, partizanavo 5 metus Algimanto apygardoje Kamajų apylinkėse, dalyvavo Sėdos kautynėse su reguliaria Raudonąja armija, suimtas pusiau be sąmonės – pritrenktas sprogdintu bunkeriu, turėjo puskarininkio laipsnį. Suėmus nuteistas 25 metams lagerių ir 5 metams tremties. Iškalėję Vorkutos lageriuose 7 metus. Gyvena Panevėžyje.

Gediminas Katinas, „Šarūnas“, gim. 1929 m. Giedraičių valsč., dalyvavo Vytauto apygardoje Lokio rinktinėje partizanų dalinyje 2 metus. Kovėsi Giedraičių apylinkėse, pašalose buvo netikėtai suimtas ir nuginkluotas. Teistas 10 metų. Bausmę atliko Norilsko, Krasnojarsko, Igarkos lageriuose išbuvęs 8 metus. Gyveno Tauragėje, po nusifotografavimo šioj nuotraukoj netrukus mirė nuo širdies atakos. Palaidotas su kariškomis iškilėmis, dalyvaujant kovos draugams.

Bronius Zabulis, „Viesulas“, gim. 1928 m. Vyžuonų valsč. Partizanavo „Vytauto“ apygardoje metus laiko, apdovanotas žymeniu už nuopelnius Lietuvai. Suimtas Vilniuje, nuteistas 10 metų lagerių ir 5 m. tremties. Sibire išbuvo 10 metų, Uchtos, Balchašo sovietiniuose lageriuose, sugrįžęs į Lietuvą, apsigyveno Utenoje.

Viktoras Šniuolis, „Girėnas“, gim. 1925 m. Radviliškio valsč., partizanavo Prisikėlimo apygardoje 8 metus. Buvo apdovanotas antro laipsnio vyčio Kryžiumi su kardais, dalyvavo įvairiose kautynėse Radviliškio apylinkių miškuose, išnešė iš mūšio lauko sunkiai sužeistas draugą, už ką buvo apdovanotas. 1953 m. pateko į provokatorių suruostas pinkles, buvo suimtas ir nuteistas 25 metams lagerių, priedo dar 5 metams tremties ir 5 metams be teisų Sibiro platybėse. Šiuo metu gyvena Šiauliuose, turi partizanų leitenanto laipsnį. Yra buvęs LLKS pirmininkas.

Kaip matyti iš trumpų biografinių duomenų, visų 14-ko partizanų amžius jau senyvas, be to, patirtas sunkus Sibiro kelias padarė savo įtaką jų sveikatai. Stebėtina: jų veidai dar šviesūs, aštrūs akių žvilgsniai, tik vienas dėvi akinius. Po ilgų sunkios šiuo metų žiemos Lietuvoje jų laisvumo reikiama atgimusi Lietuvos pavasario nuotaika ir viltingi ryžtai aktyviai dalyvauti ateinančiuose Lietuvos Seimo rinkimuose, ypač kai tiek daug Amerikos lietuvių

nepamiršta materialiai, kartu ir moraliai paremti juos savo aukomis, paskatinti dabartinėje sunkioje Lietuvos būklėje kilti iš beviltiškumo. (Gaila, kad nuotraukoje nematyti viso užrašo: „Kraujų parašėme ant Lietuvos žemės, per amžius būk laisva!“)

Yra bendra paralelė tarp šitų Lietuvos vyrų ir daugelio JAV žmonių lietuvių, ypač tų, kurie traukėsi nuo raudonojo teroro, netekę artimųjų, tėvų, sodybų ir namų, kad išsigelbėtų nuo mirties. Ji aktuali ir šiandien, minint Baisiojo birželio įvykius ir reikia visados ją atsiminti, jos vardas: amžiais Lietuvai ir kaimynams grūmojanti – Maskva.

Povilas Vičekauskas

PRIVATŲS PENSIJŲ FONDŲ – RETENYBĖ

Privatūs pensijų fondai Lietuvoje turi ateiti po stiprių privacių bankų ir patikimos kapitalo rinkos bangos, antradienį Laisvosios rinkos instituto seminare apie pensijų reformą konstatavo jo prezidentė Elena Leontjeva. Kol kas tokių bangavimų Lietuvoje nėra, todėl privatūs pensijų fondai, jos nuomone, dabartinėje ekonomijoje būtų svetimkūniai. „Jei valdžia negali užtikrinti pinigų ekonomijos pastovumo, apie privacių pensijų fondų kūrimą kalbėti neverta“, teigė ji.

Vis dėlto E. Leontjeva ir laisvosios rinkos šalininkai nelinekė „prasti laiko savo idėjai“ ir siekia, kad būtų sukurta tokių fondų įstatyminė bazė. Jų nuomone, privacių pensijų fondų įstatymą galima priimti dar šį rudenį.

Daugelyje užsienio valstybių privacių pensijų fondai egzistuoja, kaip valstybinio socialinio draudimo palydovai arba savarankiškai šalia valstybinės socialinės sistemos. Lietuva rinktųsi panašų kelią ir nuo šimtaprocentinio privalomojo valstybinio socialinio draudimo ir pravatų pereitų palaipsniui. Koks procentas lėšų būtų skirtas privalomai pensijai ir koks kaupiamas, pavyzdžiui, iš darbdavio ar privacių lėšų dar reikia diskutuoti.

Prof. Kęstučio Glavecko nuomone, privacių pensijų fondų būtinybė susijusi „su akivaizdžia visų valstybės išipareigojimų krize“. Ji ir yra paskatą pensijų reformai. Tačiau privacių pensijų fondai, pasak jo, Lietuvoje realiai veikti galės tik po 6-7 metų, kai bus atkurta ekonomija ir atstatytas pasitikėjimas finansų sistema.

Laisvosios rinkos šalininkai taip pat pažymėjo, kad privacių pensijų fondais šiandien labiausiai suinteresuotos „vidutinės sluoksnis“. Turtingi žmonės, kurių Lietuvoje yra 2%-3%, senatvės pensiją kaupia Šveicarijos bankuose, o vargumėnais privatiems fondams yra apatiška.

(AGEP, 06. 04)

Naujas žaidėjas aikštėje

Po praėjusio sekmadienio rinkimų Rusijos politinėje aikštėje užsirekomendavo naujas stiprus žaidėjas – Aleksandras Ivanovič Lebed, po Jelcino ir Žiuganovo surinkęs daugiausia balsų, o vakariečiai staiga atrado naują temą, kad spaudoje bei televizijos komentaruose nuolat linkniuojama Lebed pavardė. Kai atrodo, kad užtrenktos visos durys į demokratijos ateitį Rusijoje, netikėtai prasiverė langas. Nemažą balsuotojų pasitikėjimą gaves ir vos lygiomis neišėjęs su Jelcinu, Žiuganovas dar prieš rinkimus kėlė paniką vakariečiams dėl aiškių ketinimų grįžti į buvusios sovietų imperijos sistemą ir atkurti komunizmą. Galbūt kaip tik dėl tos komunizmo baimės JAV žūbtū rodė pasitikėjimą Jelcinui, nors privacių jau senokai buvo reikštas nusivylimas ir jo asmeniui, ir ne veiksminga vidaus bei užsienio politika.

Dabar atrodo, kad „minkšto charakterio“ Jelcinas sugebėjo pasitelkti „kietai talkininką“, buvusį generolą Lebed, kurį rusų tauta gerbia kaip karo vadą ir didvyrį. Žinoma, dėl gen. Lebed didvyriškumo galima ginčytis, nes jis ypač pagarsėjo Afganistano kare, kai Rusija buvo užpuolusi šį kaimyninį kraštą ir vedė ilgą žiaurų karą, panašiai, kaip dabar Čėčėnijoje. Gen. Lebed taip pat pasižymėjo Moldovoje, 1992 m. pasiūstas „numalšinti etninius neramumus“, kilusius tarp vietinių gyventojų ir rusakalbių. Neramumai buvo numalšinti kariuomenės, kuriai vadovavo gen. Lebed, pagalba.

Verta pastebėti, kad tuo metu gen. Lebed buvo ypač globojamas ir propaguojamas Krašto saugumo ministro Gračiovo, tačiau jis niekad nelaikė liežuviu už dantų ir pradėjo aštriai kritikuoti savo globėją, kaltinant jį sukčiavimu ir toleravimu, o gal ir skatinimu, korupcijos Rusijos kariuomenėje. Tas, savaime suprantama, įvarė kylį į Lebed ir Gračiovo santykius. Jau 1994 m. Krašto saugumo ministras dėjo pastangas, kad gen. Lebed būtų pašalintas. Padėti išgelbėti prez. Jelciną išsikūlimas. Gračiovas spaudimo neatleido ir 1995 m. pasiekė tikslą – gen. Lebed priverstas atsistatydinti, bet ne nutilti: jis ir toliau kritikavo Krašto saugumo ministrą dėl karo Čėčėnijoje ir nusikalstamumo Rusijoje.

Netekęs prestižinių pareigų kariuomenėje, gen. Lebed energiją (kurios turi apšiai) nukreipė į politiką. Įdomu, kad jis buvo vienintelis kitas kandidatas, kuriam vyriausybė, kietai kontroliuojanti televizijos laidas,

rinkimines kampanijas metu leido propaguoti savo kandidatūrą. Kai kas itaria, kad Jelcino kampanijos darbuotojai režisavo ir gen. Lebed reklamas. Nusivylusią ir pasipiktinusią netvarką rusų tautą patraukė pažadai sutramdyti nusikaltėlius, nepaisant, ar jie siautėja gatvėse, ar aukščiausiuose vyriausybės sluoksniuose. Nors gen. Lebed atvirai pasisakė, kad apie ekonomiką nedaug nusimano, bet pasistengė surasti keletą „protingų ekonomistų“, kurie padėtų tvarkytis, balsuotojams vis tik atrodo svarbesnis jo pasiryžimas apvalyti kraštą nuo įkyrėjusios ir nuostolingos korupcijos.

Apie gen. Lebed pažiūras į užsienio politiką daug nežinoma. Jis iš esmės yra pasisakęs, kad neturi ypatingo nusistatymo prieš NATO plėtimąsi, nes „Rusija su nieku šiuo metu netekariauja ir nėra pasiryžusi keisti Europos žemėlapią“. Amerikos vyriausybė jau kiek anksčiau pradėjo kreipti dėmesį į gen. Lebed, nujausdama galimą jo svarbą politiniame Rusijos gyvenime.

Pajuto jo svarbą ir Jelcinas, tuoj po rinkimų pasistengęs įtraukti gen. Lebed į savo kabinetą, paskyręs asmeniškumo savo patarėju Rusijos saugumo klausimais ir suteikęs Krašto saugumo tarybos sekretoriaus titulą. Gen. Lebed nedelsdamas kvietimą priėmė. Kodėl jis sudarė koaliciją su Jelcinu, kurį dar neseniai ypač aštriai kritikavo? Atsakymas: „Aš susidūriau su dviem idėjom – senąja, praliejusia daug nekaltų kraujo, ir naująja, kuri buvo labai prastai vykdoma. Pasirinkau naująją“.

Už sutikimą kooperuoti buvo pareikalauta kaina: Krašto saugumo ministro Gračiovo atleidimas iš pareigų. Nors Gračiovas buvo visomet lojalus Jelcinui, sąlyga išpildyta. Tuo būdu gen. Lebed atsislygino už buvusį pažeminimą ir priverstinį atsistatydinimą.

Sąskaitų suvedimas politikoje nėra naujiena (ji mėgsta ir lietuviai), bet kiek keisčiau nuskaubė gen. Lebed teigimas, kad birželio 18 d., dar nespejęs nei apšilti naujose pareigose, sustabdė besivystantį pučą dėl Gračiovo atleidimo. Kai buvo išreikštas nepasitikėjimas šia žinia, gen. Lebed ją atšaukė. Būtu galima sakyti, kad jis tokią sensaciją iškepo po savo naujų prestižinių pareigų „aplaisvymo“, bet gen. Lebed tvirtina atsisakęs alkoholio nuo 1993 m. Kalėdų ir esąs vienintelis rusas, kuris „iš principo“ laikosi blaivybės...

damos vaikus į tolimą kelionę, prikrovė mums portfelius dešrų, kiaušinių ir sumuštinių. Net ir namiškiams parvežti dėdėjo lauktuvių.

Šitą 1957 metų Velykų aš niekuomet nepamiršiu. Ne tik dėl Glasgowo lietuvių vaišingumo, bet dėl to, kad šis pirmasis mūsų apsilankymas Skotijoje turėjo didelę įtaką ir mūsų šeimos gyvenimui. Mūsų sūnus Vilboras, tuomet tik 18 metų jaunuolis, kartu dalyvavo šioje ekskursijoje. Šokių metu Blaiybės salėje susipažino su liekna, gražia blondine ir visą vakarą su ja šoko. Kelias savaites po Velykų ta pati blondinė – Petrutė Platkauskaitė atsisakė gyventi pas mūsų kaimynus Songailas ir susirado darbo Manchesterystėje, kažkokioje istaigoje sekretore. Nuo to laiko Vilboro ir Petrutės pripuolama pažintis išsivystė į neatskiriama draugystę, kuri netrukus baigėsi lietuviškos šeimos sukūrimu.

Manchesterio lietuviai skautai

Nors Manchesteris yra vienas didžiausių lietuviškų telkinių Anglijoje, ten lietuvių skautų organizuoto vienetų ilgai nebuvo. Tačiau į skautų stovyklą norinčių kasmet atsiradavo nemažas būrys vaikų, jų tarpe mūsų sūnus Vilboras ir dukterė Elytė. Jie skautauti pradėjo būdami septynerių metų amžiaus.

(Bus daugiau)

ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCKUS

44

O ten velykiniai kiaušiniai nudažyti, išmarginti. Stalai apkrauti visokiomis gėrybėmis. Prasideda raginimas valgyti ir gerti. Nuo šitokių vaišių ir raginimo išsisukti neįmanoma, tad kertame, „Kaip Velykų rytą“. Lietuviai visur vieningi. Ir čia, Glasgowe. Pasisotinus ir gerai nuotaiškai esant, pasigirsta dainos: lietuviškos, švelnios, melodijos pilnos jausmo ir ilgesio. Anot glasgoviškių, nėra pasaulyje gražesnės dainelės už „Sėjau rūtą, sėjau mėtą, sėjau lelijėlę“.

Daina suartina žmones. Kai vienas svečių prisėda prie pianino, kiti keliai nuo stalų ir buriasi apie jį. Per kelias valandas tęsiasi melodingas bendravimas, per kurį iškraunamas veik visų lietuviškų dainų, senų muzikos ir melodijų lobynas, kuris daugeliui mūsų rodėsi jau žuvs, ar bent pamiršta. Tačiau tos mielos, širdžiai brangios dainos, kaip kokia reta brangenybė, liko išsaugota ne Skotijos senose pilyse, bet Glasgovo senosios kartos lietuviuose.

Šią lietuvišką dvasią, jos dainų ir muzikos grožį, Glasgovo lietuviai, galbūt geriau už kitos kurios šalies lietuvių, sugebėjo ne tik išlaikyti, bet jie taip pat la-

bai gerai mokėjo visa tai perduoti savo atžalynui, tai yra antrajai, jau Skotijoje gimusiai, kartai ir jų vaikams – savo vaikaičiams. Nors trečioji karta mažai lietuviškai bekalba, bet dvasioje jie jaučiasi lietuviams ir tuo didžiulioji. Dauguma jų tebeturi savo tikras, lietuviškas pavardes ir negalvoja jų keisti.

Man krito į akis dar kitas dalykas: Glasgovo lietuviai nepripažįsta jokių luomo skirtumų. Nesvarbu, kas bebūtų – eilinis fabriko darbininkas, ar dirbtuvės savininkas, angliakasy ar verslininkas, kelių krautuvių savininkas, aukštuosius mokslus baigęs akademikas, profesionalas – jie visi randa bendrą kalbą ir palaiko tarp savęs ryšius. Nuolat lanko vienas kitą be jokių pakvietimų, nes užsiena aplankyti savo tautietį, kaimyną, lietuvių. Jeigu pasitaiko, kad pas kurį iš jų atvyksta svečias lietuvis iš toliau, tai ir vienas, ir kitas kviečia pas save, stengiasi lietuvišką vaišingumą parodyti. Jiems nesvarbios partijos, srovės, politinės pakraipos. Jei esi lietuvis, tai tu mano brolis ir mielai laukiamas.

Glasgovo lietuviai seniai suprato, kad tik jų tvirtas katalikų tikėjimas su lietuviškomis pamaldomis, kunigo lietuviški pamokslai, lietuviškos giesmės, dainos ir tradicijos yra centras, kuris traukia ir jungia senosios bei jaunosios kartos lietuvių į vieną būrį, cementsuoja jų tarpusavio santykius.

Velykų dienos vakarą Blaiybės salėje vyko didžiulias

sias knibždesys. Šalia vietinių glasgoviškių ir ekskursantų iš Manchesterio, dar atvyko lietuvių iš Bellshill, Aberdeen, Cardiff ir kitų Skotijos vietovių. Salėje susirinkusiems kun. J. Gutauskas tarė sveikinimo žodį. Duoda ženkla programą pradėti. Joanos Serafinaitės išmokyta ir vadovaujamas choras per du pasirodymus atlieka šešias lietuviškas dainas, baigiant su „Lietuva, mano šiaurės pašvaistė“. Šių dainų besiklausant, vėl prisimena Nemuno žalieji krantai, Dubysos vingiai, Lietuvos miškai, pievos ir visa mieloji Lietuva. Ten raudonasis okupantas šiandien mūsų broliams ir sesėms draudžia švęsti Velykas.

Po choro pasirodymų glasgoviškių vaidintojų grupė vaidino dvi trumpas komedijas, kurios žiūrovus iki ašarų prijuokino. Programos pabaigai manchesteriečiai parodė salezičių pagamintą filmą „Lietuvos gamta ir pastatai“. Vincas Rudys parodė savo padarytas spalvotas skaidres, padarytas laike lietuvių katalikų kongreso Lietuvių sodyboje, be to, iš Tautodailės parodos, surengtos Manchesterio klube ir iš katalikų procesijos per Sekmines, kurioje ir mes, lietuviai, dalyvavome.

Po oficialios programos šio pobūvio rengėjai pakvietė svečius, choristus bei vaidintojus prie vaišių stalo. Tuo pačiu laiku salėje prasidėjo šokiai, pajvairinti lietuviškais rateliais, suktiniais ir žaidimais.

Kitą rytą Glasgovo lietuvių palydėjo mus atgal į stotį. Gerosios mūsų šeiminkės, kaip motinos išleis-

TĖVYNAINIAI

BIRUTĖ ŽYMANTIENĖ

Dažna Šiaulių krašto giminė turi artimųjų, gyvenančių ne Lietuvoje. Visais laikais buvo savotiškai didžiuojamasi ir džiaugiamasi toli ir turtingai gyvenančiais giminėmis, o per paskutiniuosius penkerius metus atsirado galimybė susitikti, sulaukti jų iš užjūrio, iš už vandenynų, ilgus dešimtmečius nematytų...

1991 m. vasarą Lietuvos Kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos pirmininkas Hubertas Smilgys šios tarybos sueigoje pirmą kartą atsargiai išsakė mintį pasikviesti į Šiaulius toli ir arti gyvenančius savo tėvynainius. Drąsus tai buvo siūlymas: ką tik atkūrusioje nepriklausomybėje Lietuvoje, dar tebevarstančioje kraujuojančias sausio žaizdas, blokuojamoje didelių kaimų. Toje tarybos sueigoje dalyvavo du svečiai iš Los Angeles: Dana Pasko-Paskevičienė ir Antanas Mikalajūnas. Jiedu taip nuodirdžiai pritarė sambūrio idėjai, kad atsirado ne tik vilties, bet ir pasitikėjimo savimi.

Pirmojo Šiaulių krašto tėvynainių sambūrio organizatoriai virpančiai širdimi laukė 1992 m. birželio 17-osios ryto. Ar kas nors atliks? ir kvietimus? O gal suvažiuos šimtai šimtai? Tą rytą Šiaulių Šv. Petro ir Povilo bažnyčios šventoriuje susirinko gal 20-ties žmonių būrys ir, monsinjoro Kleopo Jakaičio pakviesti, visi pakilo į bažnyčios bokštą, virš varpinės! Iš čia, iš aukščiausio Lietuvos bažnyčios bokšto žvilgint, Šiaulių krašto atrodė neapsakomai gražus.

Taip prasidėjo Šiaulių krašto tėvynainių sambūris. Žmonės, atvykę iš kitų žemynų ar iš kitų Lietuvos etninių regionų, buvo tokie geranoriški, pasiilę šio krašto, tokie savi, jog bet kokias abejones dėl mūsų sambūrio reikalingumo lyg vėjas nupūtė. Paskutinius klausukus „ištrynė“ pojūtis, jog ne tik mums, augusiems dideliame sovietiniame lageryje už geležinės uždangos ir nieko nematiusiems, reikia tėvynainių iš kito pasaulio patarimų, patyrimo, paramos, bet ir jiems reikia mūsų, reikia šitų sugrįžimų, pasivaikščiųjų Lietuvos takeliais. Pirmojo sambūrio metu viena ponija iš Amerikos, pasipuošusi sniego baltumo kostiumėliu staiga kluptelėjo į dulkėną pakeles žolę ir, sunkiai rinkdama lietuviš-

kus žodžius, sakė visiems, jog šita žolė-pati švelniausia pasulyje, niekur niekur daugiau tokia neauga.

Prieš ketverius metus šių sambūrių organizatoriai nė nemane, kad iš įvairiausių šalių ir iš kitų Lietuvos rajonų suvažiuos tėvynainiai pateiks tiek daug gerų idėjų ir padės padaryti tiek daug konkrečių darbų, reikalingų Šiauliams, visam kraštui ir visai Lietuvai, kiek jų yra padaryta dabar. Tai tėvynainių iš Kanados – Teklės Tautkutės-Timmerman ir dr. Karolio Lede-rio, iš JAV – dr. Vlodo Kaupo, Antano Mikalajūno, vienuolės Elenos Mačiūnaitės iš Paryžiaus ir daugelio kitų mūsų tautiečių meilės mūsų kraštui ir nuodirdumo rezultatas. O kiek gerų projektų be tėvynainių padėsinimo ir paramos būtų likę tik svajonės! Tai – ir Dailės galerijos kūrimas, ir Saulės mūšio vietos įamžinimas, ir jaunimo kūrybos skatinimui skirtų premijų įsteigimas, ir daugelis panašių projektų, sėkmingai realizuojamų ir duodančių savo vaisius.

Per šiuos kelerius metus pasikeitė ir pati sambūrio samprata. Nuo pat pirmojo karto jis tapo ne tiek proginiu kelių dienų renginiu, kiek nuolatiniu pasaulio šiaulių tarpusavio bendravimu laisvais, telefonu, apsilankymais. Sambūris tapo reikalingas abiem pusėms. Per šį, jau trečiąjį, vykstantį dabar, birželio 20-23 dienomis, bandysime visi kartu pagvilinti ne Šiaulių krašto gyvenančių tėvynainių problemas, nors, žvilgtelėjus į trečiojo Šiaulių krašto tėvynainių sambūrio programą, matosi, kad jo rengėjai nemažai laiko skiria džiaugsmams: koncertams, išvykoms, vakaronėms, parodomis. Tačiau pramogos skirtos tik poilsui po darbų, o darbai rimti: reikia aptarti Šiaulių dabartį ir perspektyvas, miesto ir krašto turizmo informacinės sistemos kūrimą ir integravimąsi į pasaulio informacinę sistemą. Architektė Virginija Taujanskienė ketina pateikti svarstymui Šiaulių (Saulės) mūšio įamžinimo projekto metmenis, reikia aplankyti Joniškį.

Šauniai padeda Šiaulių kraštui tėvynainių sambūriai. Šį birželį vyksta dar tik trečiasis, bet tradicija jau įsitvirtino, visų apsilankiusiųjų (sprendžiant iš

Doc. Alma Stasiulevičiūtė (kairėje) vertėja į Briuselio atvykusiam Europos Katalikiškų mokyklų draugijos gen. sekretoriui Etienne Verhack. Prie stalo: pirm. kun. Gintaras Vitkus, SJ ir sekr. Aušra Aleliūnaitė.

TOLI NUEITA PER PENKERIUS METUS!

Jei prieš penkerius metus buvo neįprasta susirinkusiems mažame Adomo Mickevičiaus muziejaus kambarėlyje (tuo pačiu vardu pavadintoje mokykloje, kuri dabartiniu metu yra Jėzuitų gimnazija Kaune) auklėtojams ryžtingai, nors gal ir nedrąsiai, dalintis lūkesčiais ir bėdomis, atkuriant Lietuvoje katalikiškas mokyklas, tai dabar, po penkerių metų, įėjus į daugiau kaip šimto dalyvių tarpą, buvo galima jausti

atsiliepimų širdyse gyvena geros šviesos ir bendravimo šilumos pojūtis, o krašto gyventojai, sambūrio svetelius išlydę, ima laukti kito, kuris atrodė, toli – po dviejų metų. Bet dveji metai praskrieja, nė sekundė nestabtelėjo. Nuskries su vėju laikas nuo trečiojo iki ketvirtiojo Šiaulių krašto tėvynainių sambūrio. Per tuos metus tikriausiai gausime nemažai laišku iš naujų respondentų. Nemažai jų, turintieji sentimentų šiam Lietuvos kraštui, galbūt tik dabar sužinojote apie galimybę aplankyti jį ir susitikti su tėvynainiais iš viso pasaulio. Būtų labai džiugu, jeigu nieko nelaukę, parašytumėte apie save. Laukiame jūsų minčių, pasiūlymų, pageidavimų. Rašykite mums adresu: Hubertas Smilgys, Lietuvos Kultūros fondo, Šiaulių krašto tarybos pirmininkas, Aušros alėja 15, Šiauliai, Lietuva.

Dalinkimės džiaugsmiais – tegul jų padvigubėja, dalinkimės rūpesčiais – tegul jų tap-

darbinga, aiškių siekių bei problemų nagrinėjimo nuotaika.

Pirmasis ir steigiamasis toks katalikiškų mokyklų direktorių susirinkimas įvyko 1991 m. lapkričio 7 d., o antrasis įvyko šių metų balandžio 12 d. Kaune. Penkerių metų laikotarpyje tuometinės septynios katalikiškos mokyklos išaugo į aiškią katalikiškų mokyklų grupę: penki darželiai, kelios pradinės, dešimt vidurinių ir trys aukštesniosios. Tuometinė sukurta Katalikiškų mokyklų draugija išaugo į Katalikiškų mokyklų pedagogų asociaciją, turinčią aiškų statutą, narys, veiklos kryptį ir auklėjimo vertybių pagrindą.

Lietuvos krašto sudėtinga padėtis atspindi net ir mokyklų atžvilgiu. Tai matyti, perskačius jų anketos klausimą, prašant apibūdinti savo mokyklą kaip: „katalikiška mokykla, mokykla siekianti tapti katalikiška, katalikiškais idealais besirūpinanti mokykla, ar mokykla turinti katalikiškas klases?“. Betgi kitaip ir negali būti, atsizvelgus į dabartinę valstybinę padėtį bei krašto švietimo ministerijos potvarkius.

Vien pažūrėjus į konferencijos dienos programą, iškart aišku, kiek per tuos penkerius metus pažengta. Džiugu, kad pagrindinius pranešimus davė atvykę svečiai iš Europos: Katalikiškojo švietimo komiteto generalinis sekretorius Etienne Verhack iš Briuselio ir šios Europos Katalikiškų mokyklų organizacijos prezidentas Andre De Wolf. Galima pasidžiaugti, kad š.m. kovo 18 d., Lietuvos Katalikiškų mokyklų pedagogų asociacija buvo oficialiai priimta į Europos katalikiškų mokyklų veiklos tinklą. Šalia pagrindinių paskaitinių iš Europos, pradinio ugdymo skyriaus diskutavo: „Seima ir mokykla ir krikščioniškas ugdymas ir mokyklos programų integracijos galimybės“. Vidurinio ugdymo skyrius nagrinėjo: užklausines veiklos charakteringus bruožus, metodus, padedančius burti mokyklos bendruomenę, katalikiškojo identiteto problema mokykloje, klasės auklėtojo vaidmuo katalikiškoje mokykloje, ir visuomenės ir katalikiškos mokyklos tarpusavio sąveika. Aukštesniosios mokyklos nagrinėjo katechetų specialybės studijų programos klausimus.

Prieš metus JAV-ese prie Religinės šalpos direktorių tarybos įsikūrė Ad hoc komitetas rūpintis Lietuvoje veikiančiomis katalikiškomis mokyklomis. Lietuvos kraštui gyvybiškai svarbu kurti ir stiprinti vispasišką katalikišką auklėjimą. Demokratijos principai grindžiami judeo-krikščioniškos principais. Žmonių teisės bei atsakomybės kyla iš vispasiškos pagarbos artimui ir atsakomybės už savo, kitų ir visos aplinkos galimybę

tiksliai, laisvai, sąžiningai ir teisingai vystytis. Lietuvos jaunimui būtina sudaryti sąlygas mokyti krikščionišką pagrindą pagrįstais metodais gyvenimui gairių ir patirti visam gyvenimui išsiliekančių pergyvenimų, kurie pakeistų ateizmo bei komunizmo idiegtus įpročius. O šios sistemos nemalonus ir žlugdantis vaisius neišvengiamai tenka ragauti ne vien krašte gyvenantiems, bet ir mums visiems.

Darbo krūvis, auklėjimo našta ir išteklų stoka krinta ant Lietuvoje esančių pedagogų ir šiuo reikalu besirūpinančių. Mažai ką galime padėti iš tolo. Tačiau mažų mažiausiai galime palengvinti jų darbą, parūpinti darbo priemonių ar sudarant sąlygas mokytojų lavinimuisi, ar paprastųjų paprasčiausiai parūpinti mokiniams pieštukų, batų, net priešpiečių. To ir siekiame šiame komitete.

Sveikiname visus Lietuvoje rankų nenuleidžiančius mokytojus, direktorius ir kitus darbuotojus, sveikiname šeimas, kurios apsisprendžia siųsti vaikus į vargingai atsiuriamą katalikišką mokyklą; atveriam širdį visiems, kurie bet koku būdu norėtų prisidėti prie katalikiškų mokyklų atkūrimo bei sustiprinimo. Šis Ad hoc komitetas praveda „Gavėnios skatiko“ vąjų sutelkti lėšų vaikų priešpiečiams ir loteriją parūpinti mokyklos priemones. Norime užmegzti ryšį su JAV esančiais mokytojais, kurie savo patarimais bei patirtimi, mums tarpininkaujant, galėtų retkarčiais nuvykti ir dalintis savo patirtimi. Siųskite savo pasiūlymus ar paramą: Katalikų mokyklų komitetui, Religinė Šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Ses. Ignė

IEŠKIA AUKŠTOJO IŠSILAVINIMO

Moksleivių apklausa rodo, kad 99% baigusiu dvyensias klases jaunuolių mokosi toliau. Pasak specialistų, tai pats aukščiausias rodiklis. 1992 metais jis buvo 94%. Vis daugiau moksleivių pasirenka profesines mokyklas, kuriose karstis su profesija įgyti ir vidurinį išsilavinimą.

1992 metais tik 32% jaunuolių ketino stoti į aukštąsias mokyklas. Pernai į aukštąsias stėjo 49% abiturientų. Lietuvos Statistikos departamento žiniomis, dešimtmečiais mažėjęs moksleivių ir studentų skaičius, 1993 m. pradėjo didėti. Palyginant su praėjusiais metais, visų mokymosi įstaigų auklėtinių padaugėjo nuo 644 iki 666 tūkstančių.

Šiuo metu Lietuvoje veikia 15 valstybinių aukštųjų mokyklų, 585 pagrindinės ir beveik 700 vidurinių mokyklų, taip pat 14 gimnazijų ir 60 gimnazijos klases turinčių mokyklų. Švietimo ir mokslo ministerijai priklauso 61 profesinė bei 37 aukštesniosios mokyklos.

(LR 06.05)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker-Associate

Patamauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAITIS

Buk. 312-585-6100 Page 312-308-0307

Fax. 312-585-3897

REAL ESTATE

RE/MAX

REALTORS

(312) 588-5859

(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteris FAX pagalba
- Nuosavybių įrašymas vežim
- Perkame ir parduodame namus
- Apmierinam ir žemę
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

VEDIMAI – PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVENKATOS,

IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.

Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.

Aukšt. S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. (708) 424-8684

(312) 581-8884

J & S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminium ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2656.

MOVING—KRAUSTYMAS

Profesionalus patarimas priimanomais kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:

Gediminas: tel. 312-925-4331

MOVING—KRAUSTYMAS

Profesionalus patarimas priimanomais kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Skambinti:

708-424-7183

312-539-3547

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

MALDYNĖLIS. Mišių ir kitos maldos vaikams. 167 psl.	\$7.50
VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĖS. Maldaknygė. Kun. K. Matulaitis, MIC. 640 psl.	\$5.00
APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS. Maldaknygė. Kun. dr. P. Aleksa. 254 psl.	\$1.00
LAIDOJIMO APEIGOS. 55 psl.	\$1.00
KRISTAUS KANČIA. K. Brentano. 347 psl.	\$3.00
MOTINA GAILESTINGOJI. Kun. dr. J. Prunskis. 119 psl.	\$1.00
DIEVAS IR ŽMOGUS. Prel. dr. F. Bartkus. Kun. dr. P. Aleksa. 516 psl.	\$1.00
ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
KĄ MES TIKIME. Tikybos vadovėlis. Kun. K. Celiešius. 195 psl.	\$5.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.	\$3.00
MISIOLELIS. Romos mišiolas visiems tikintiesiems. 1197 psl.	\$27.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaidnora, MIC. 445 psl.	\$1.00
IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI. Evangeliniai mąstymai. Kęstutis Trimakas. 267 psl.	\$10.00
ATEIK, ŠVENTOJI DVASIA. Religiniai pamokimai vaikams. 56 psl.	\$4.00
PRISIKĖLIMO ŽMONĖS. K. Baranuskas. 223 psl.	\$3.00
MEILĖS UGNIS. Kristui ir bažnyčiai. Kun. dr. K. Matulaitis, MIC. 380 psl.	\$1.00
MANO DIEVE VIS ARČIAU PRIE TAVĖS. Ladas Tulaba. 365 psl.	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. priedama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

LAIŠKAI

PATRIOTIŠKUMAS LIETUVOS KARIUOMENĖJE

Baltijos instituto Amerikos Lietuvių karininkų vardu, reiškiamame pagarba ir sveikinime plk. ltn. Joną Užurką už jo atvirumą, pareikštą straipsnyje „Patriotiškumo ugdymas Lietuvos kariuomenėje“ („Draugas“, '96-1). Jo straipsnis atkreipia dėmesį ne tik į rūpestius dėl Lietuvos karininkų patriotiškumo, bet pamini ir kitas kariuomenės vadovavimo problemas.

Jo straipsnis duoda įžvalgą į vieną priežastį, kodėl Lietuva nesugebėjo apginkluoti, aprūpinti ir profesionaliai paruošti bent vieną brigadą šešerių metų nepriklausomybės laikotarpyje. Gal Lietuvos kariuomenei sektųsi geriau, jeigu jos vadovavimas pereitų iš sovietų kariuomenės „specialistų“ į rankas tų lietuvių karių, kurie nebijojo be ginklų stoti ginti Lietuvos Seimą, televizijos bokštą ir spaudos rūmus.

Baltijos instituto lietuvių skyrius

DAR YRA VILTIES

Žinios apie Lietuvos gyvenimą būna daugiausia rūšios ir tamšios, ypač apie kariuomenę, kuriai stings visko. Dažnai kyla mintis: ar kuriama veiksminga karinė pajėga, ar tik kažkokia buvusios sovietinės kariuomenės „dukrele“, kurią organizuojant visai atsiribojama nuo tarpukario meto Lietuvos kariuomenės dvasios bei tradicijų. Kariuomenė yra tokia, kokie yra jai vadovaujant karininkai.

Šviesesnės vilties spindulių švystelėjo birželio 1 d. „Draugo“ numeryje išspausdintas Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos vyriausiojo inspektoriaus plk. ltn. Jono Užurkos straipsnis apie patriotiškumo ugdymą Lietuvos kariuomenėje. Iš jo paaiškėja, kad Lietuvos kariuomenės vadovybėje yra sovietiniu rusiškumu persisunkę, rusiškas šeimas turintieji aukštesni karininkai. Šalia komunistų vyrvimo Seime ir vyriausybėje, tai ir yra Lietuvos kariuomenės silpnumo priežastis. O kai žinomos ydos priežastis, lengviau ieškoti priemonių ydos atsikratyti.

Visi, kuriems brangus Lietuvos saugumas ir gynyba, turime

Detroito „Žiburio“ liuanistinės mokyklos šokėjai, pasirodę dalyvauti X tautinių šokių šventėje liepos 6 d. Čikagos Rosemont stadione. Nejaugi dar neįsigijote bilietų ir neatvykote šiais entuziastiškais jaunais šokėjais — ir kitais — pasigėrėti?

pripažinti pulkininko Užurkos drąsą, paminint tas ydas, ir būti jam dėkingi už geresnės ateities viltį.

Vytis Statkus
North Riverside, IL

NEKIRSTYKIME

Skaiciau „Drauge“ Eugenijos Barškėtienės laiška, dėkojanti Viktorui Kučiui dėl jo ankstyvo laiško dėl lietuvių kalbos vartojimo lietuvių skautų tarpe. E. Barškėtienė pasisakė: „Glauskite prie savęs ir mokančius, ir nemokančius lietuviškai, bet nemaišykite jų vienam katilė, kad greičiau iš-tirptų“.

Skautija, ypač lietuviška skautija, kaip tik yra bendravimo, ne skyrimo organizacija. Sunku suprasti, kaip lietuvių tauta ir kalba „iš-tirptų“, kai lietuvių bendrauja su kitais lietuvišiais? E. Barškėtienė klausia: „Kur gi buvo vyriausių vadų protas, kada jie lietuviškai nemokančius įjungė į bendrą skiltį?“ Atsakymas labai aiškus: Skautijos pagrindas yra kaip tik patyrimas ir mokslas. Jeigu silpnai kalbantys lietuvių kalba nesusidraugaus su gerai kalbančiais, tai tikrai jie nieko nepatirs ir neišmok. Vaikai greičiau išmoksta vieni nuo kitų, negu atskirti ir visų akys laikomi kaip kažkokios antros klasės žmonės. Eugenija Barškėtienė taip pat sako savo laiške: „Be kalbos nebus ir

tautos“. Jeigu lietuvių kalba ir tauta išgyveno komunizmo, nacius, spaudos draudimą, Sibiro ištremimą, aš manau, kad ji tikrai nemirs tarp lietuvių skautų Amerikoje.

Norėčiau vėl pabrėžti, mes esam Amerikos lietuviai, ne Lietuvos amerikiečiai. Šitoks „skirstymas“ silpnai kalbančių nuo gerai kalbančių, kurį Eugenija Barškėtienė norėtų matyti, tarp amerikiečių turi vardą: „diskriminacija“. Diskriminacija dėl kalbos gabumų šiame krašte draudžiama. Lietuviai, kurie nori skirstyti vienus lietuvių nuo kitų, neturi jokios vietos šiame krašte, kurio pagrindas yra priimti visus. Kas nustatys taisyklę, kurios lietuvių skirti nuo kitų? Ne taip jau seniai buvo „ekspertų“, kurie mėgino skirstyti tautas ir žmones; jų vardai Adolf Hitler ir Josef Stalin. Ligi šios dienos pasaulis vis neatsigauna ir dar ilgai neatsigauna nuo jų didelių „tautų skirstymo“ žygdarbių.

Linus Regis
Bisbee, AZ

APIE LIETUVOS KARIUOMENĘ

Pagarba plk. ltn. Jonui Užurkai, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos vyriausiam kariuomenės inspektoriui! Nepaisydamas gal ir būsimų sau pavojų, jis drąsiai iškelia aikštėn dabartinę Lietuvos kariuomenės moralę, kurią žlugdo

IN MEMORIAM

Rašau apie Žemaičio paminklą ir Raseinius todėl, kad dabar

birželio mėnuo, kad, anot poeto J. Aisčio, „atminimai keliai ir lyg pakaruokliai kyla iš kapų“, kad raseiniškė jaunystės draugė, atsakydama į mano laiška sako: H. Nagio „Apraudojimai“, kuriuos įrašė laiške, šurpiai graudūs. Juk Raseiniuose, aikštėje prie Žemaičio, vieną vasarą 14 išniekintų partizanų lavonų pametė. Stribas saugojo. Šėpavičiūtė ten brolių atpažino ir sustingo. Pripuolė stribas — ar pažįsti? Kas toks? — Nepažįstu, — atsakė ir nuejo. Kur juos paskui užkasė? Kur jų kapavietė? Stribai tyli. Bijo.

Šėpavičių šeima pažinojau. Nedidelį, bet labai gražų ūkį tvarkė našlė motina ir jaunesnysis sūnus. Vyresnysis sūnus — 1944 m. įšventintas kunigu. Jauniausias vaikas — dukte, kurios gėlių darželis buvo visos apylinkės pažiba ir puošmena, per brolio pirmąsias šv. Mišias — primicijas Raseinių bažnyčioje tikrai nežinojo, kad Viešpats vieną brolių pasiūkė dirbti į savo vynuogynus. antrąjį į šventųjų kankinių eiles įves.

Bet, kaip sako H. Nagys „Apraudojimuose“:

„Ir nerandu savo brolių kapo.
Žemė užupo, paslėpė žemė,
Kad nebūtų išniekinti
Dar vieną kartą,
Kad pažadėtą prisikelti
valanda

Šviestų jų kaulai
Skaisčiau už sniegą ir saulę“.

Emilija J. Valantinienė

Pro Žemaičio paminklą žygiuoja patriotiškas Lietuvos jaunimas.

rininkų, kurie padarytų reikiamas reformas kariuomenėje. Tai bus galima įvykdyti, tik esant naujai vyriausybei. Tad būsimieji Seimo rinkimai yra lemtingi Lietuvos atečiai.

Padėka vyr. redaktorei D. Bindokienei, kad tokiame aktualiame straipsniui rado vietos „Drauge“ š.m. birželio 1 d. Laukiam ir daugiau panašių straipsnių!

Jonas Balskus
Oak Lawn, IL

„AVE MARIA“ — LĖKTUVO SKRYDŽIU

Akrobatinio skraidymo pasaulio čempionas Jurgis Kairys ir Kaltinėnų parapijos klebonas Petras Linkevičius rengia įspūdingą Joninių šventę. Kaltinėnų bažnyčioje, kuri buvo atstatyta po gaisro, vyks Šv. Jono krikštymo atšaldai.

Po atšaldų J. Kairys akrobatiniu lėktuvu atliks skrydžio kompoziciją pagal F. Shuberto „Ave Maria“, vargonuojama klebono Petro Linkevičiaus.

DRAUGAS, penktadienis, 1996 m. birželio mėn. 21 d.

5

A.†A.

TADAS GRIGONIS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. birželio 17 d., sulaukęs 71 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno virš 51 metų.

Nuliūdę liko svainė Margaret Grigonis, artimi draugai: Walter ir Isabella Žemguliai, Mary Ann ir Leonard Malas bei giminės Lietuvoje.

Velionis buvo brolis a.a. dr. Andriaus Grigonio ir artimas draugas a.a. Bernice Žemgulis.

Velionis pašarvotas penktadienį, birželio 21 d. nuo 3 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 22 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę svainė, artimi draugai ir giminės.

Laidotuvių direkt. Gerald F. Daimid. Tel. 312-523-0440.

ŠV. KRYŽIAUS LIGONINĖS GYDYTOJAI SKELBIA

HealthFest '96

ŠEŠTADIENĮ, BIRŽELIO 29 d., 9 val. ryto—2 val. p.p.

Holy Cross Hospital • 2700 West 69th Street (at California)

Pradėkite vasarą sveikai — atvykite į „HealthFest '96“ ir susipažinkite su Šv. Kryžiaus ligoninės gydytojais. „HealthFest '96“ yra sveikatos šventė.

Čia maloniai praleisite laiką ir sužinosite, kokių puikių sveikatingumo pasiūlymų mes galime suteikti jūsų šeimai.

Susipažinkite su gydytojais

- Pasikalbėkite su šeimos gydytojais ir su specialistais
- Gydytojų rekomendacijos
- Veltui
- Galima čia pat susitarti dėl vizitų

Įvairūs tyrimai ir skiepai veltui

- Cholesterolio, kraujospūdžio ir diabeto tyrimai suaugusiems
- Vaikams skiepai veltui (atsinešite vaiko sveikatos dokumentus)
- Vaikams švino (lead) kiekio organizme tyrimai

Sužinokite daugiau apie sveikatą

- Informacija apie širdį
- Informacija apie diabetą
- Moterų ir vaikų sveikatos informacija

Maloniai ir sveikai praleiskite laiką

- Vaikams žaidimai veltui
- Užkandžiai veltui
- Puiki muzika, klounai

Specialios dovanos

- Veltui pirmos pagalbos dėžutė
- Sporto stadiono paketas (termosas, apklotas, pagalvėlė atsisost)
- Pirmam 100-tui lankytojų, kurie susitars su gydytoju dėl vizito.
- Staigmena užpildžiusiam „HealthFair '96 Value Card“ (gaukite ateidami į „HealthFest '96“)

CALL (312) 471-8600 FOR MORE INFORMATION

Ar saulė švies, ar lietus lys — šventė vis tiek įvyks!

**HOLY CROSS
HOSPITAL**

Expect to be Surprised!

Holy Cross Hospital • 2701 West 68th Street • Chicago, Illinois 60629

HOLY CROSS HOSPITAL IS SPONSORED BY THE SISTERS OF ST. CATHARINE

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje bus diskutuojamos ir kai kurios JAV LB socialinių reikalų bei ryšių su Lietuvos organais problemos. Pirmadienį, birželio 24 d., 4 val. p.p., Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė ir tarybos narė Rita Šakenienė referuos LB narių bei naujaujų lietuvių imigrantų bendravimo bei jų socialinius klausimus. Koreferentas yra JAV Tarybos narys J. Ardyas, moderatorius – Tarybos prezidiumo pirm. dr. Z. Brinkis.

Trečiadienį, birželio 26 d., 4 val. p.p. Liūda Rugienienė ir Juozas Ardyas kalbės apie JAV LB ryšį su Lietuvos Seimu ir abiejų bendrą darbo komisiją. Diskusijose dalyvaus dr. Zigmas Brinkis, dr. Vytautas Bieliauskas ir dr. Petras Kisielius.

Antanas Skridulis, Daytona Beach, FL, paaugko „Draugui“ 105 dol., siūsdamas prenumeratos mokestį. Supranta jis lietuviško rašto žodžio reikšmę taip, kaip dainą ir muziką. Malonu jį turėti dienraščio draugų tarpe; nuosirdi padėka už pagalbą.

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, Cleveland, OH, užsisakė „Draugo“ knygne leidinių ir žemėlapių už nemažą sumą dolerių. Džiaugiamės, kad lietuviškai pratinami skaityti lietuvišką spaudą, domėtis savo kilmės krašto istorija, geografija.

X tautinių šokių šventės susipažinimo vakarą, įvyksiantį Navy Pier puotų salėje liepos 5 d., vakarinių Čikagos priemiesčių svečiai galės nuvažiuoti autobusu, kuris išvažiuos nuo Pasaulio lietuvių centro. Būtiną užsiregistruoti pas Aldona Palukaitienę iki birželio 23 d., sekmadienio. Telefonas (312) 471-8011. Jeigu susidarys pilnas autobusas keleivių, vienam asmeniui ir abi pusės kainu bus 7 dol. Tautinių šokių komitetas kviečia visuomenę pasinaudoti šia paslauga ir nedelsiant registruotis kelionei autobusu.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ruošia tradicines Jonines birželio 22 d., šeštadienį, 7 val. vak., Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St., Chicago. Bus šaltų užkandžių, šilta vakarienė, šokiai, groys Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanauskio, veiks dovanų paskirstymas ir laimės šulinys (taip pat atsisavinimo baras). Visuomenė kviečiama dalyvauti šventėje – bus pagerbti visi Jonai ir Janės. Dar yra galimybė gauti bilietus, paskambinus šiais telefonais: 376-0551 arba 434-3713.

Tauragės lietuvių klubo narių pusmetinis susirinkimas įvyks š.m. birželio 23 d., 2 val. p.p., Šaulių namų salėje. Bus svarstomas klausimas dėl klubo veiklos 40 metų jubiliejaus paminėjimo rugsėjo mėn. Visi nariai prašomi dalyvauti.

x Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 312-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidas, Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531 ir Paulius Kurkulis, 312-360-5627, dirbą su Oppenheimer & Co., Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

Marytė Kucinienė, ilgametė Seton Montessori mokyklos auklėtoja ir MECA mokytojų ruošimo kursų dėstytoja, išskrido į Europą. Londone, Anglijoje, gyvenančią dukrą aplankiusi, skris į Lietuvą, kur baigs trečių metų Montessori auklėtojų kursą ir baigsioms įteiks Montessori diplomus. Kursai vyksta Vilniuje, Montessori centre, kurio direktorė, Vida Gasparkaitė yra baigusi MECA kursus ir turi Amerikos Montessori diplomą.

Amerikos Lietuvių tarybos pirm. Grožvydas Lazauskas birželio 18 d. pasiuntė ALTO vardu motyvuotus raštus Demokratai bei Respublikonų partijų programų komitetams, kad partijų nutarimų konvencijose būtų įrašytas Karaliaučiaus srities klausimas, turintis tarptautinės svarbos, ir pasiskaitoma už rusų kariuomenės išvedimą iš to srities.

Aktorė Audrė Budrytė, savo deklamacijomis pajaviriusi programą Pedagoginio lit. instituto mokslo metų užbaigimo iškilmėse birželio 1 d. Jaunimo centre.

JAV LB Kultūros tarybos Alės Keželenės rūpesčiu liepos 2 d., 1 val. p.p., Gražios ir Jim Liautaud namuose yra organizuojama spaudos konferencija amerikiečiams žurnalistams, radijo bei TV laidų vedėjams, kad visi būtų reikiamai supažindinti su liepos 6 d. įvykstančia Dešimtają lietuvių tautinių šokių švente bei kitais, ta proga ruošiamais renginiais. Į konferenciją kviečiami ir lietuvių spaudos, radijo bei TV žurnalistai.

Dr. Arvydas Žygas birželio 21 d., penktadienį, 7 val. vak., kalbės Pasaulio lietuvių centre. Jo pokalbio tema: Lietuvos jaunimo kultūrinė ir dvasinė krizė. PLC renginių komitetas kviečia visus penktadienio vakare atvykti į centrą, pasiklausyti paskaitos, paklausti klausimų ir galbūt pareikšti savo nuomonę šiuo reikalu.

x Jane Simanis, Washington, DC, prisimindama Washington'o Vyčių narės Helen Szpakowski šeimos narius, mirusius tėvus Constance ir Vincent Szpakowski ir dvi mirusias seseris atsiuntė \$20 Lietuvos našlaičiams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x TRANSPAK praneša: „Šiuo metu Lietuvoje už mokslą moka 6524 studentai (14% visų studentų). Mokestis už mokslą svyruoja nuo 210 iki 12000 litų“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

x Pensija iš Vokietijos! JAV-bėse gyvenantys, vokiškai kalbantys žydai dabar gali gauti pensiją iš Vokietijos. Informacijai skambinkite: Werner Zahn, 312-271-0657, Hansa Travel Bureau

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS „SEKLYČIOJE“

Birželio 12 d., trečiadienio pietėje buvo paminėti baisiojo birželio skaudieji įvykiai. Prisirinkus pilnai salei žmonių, programą vadovė Elena Sirutienė, pradėdama programą, pranešė, kad Meilutė Krišnavičienė atvežė iš Kauno buvusių tremtinių nufilmuotą specialią vaizdą. Išgirdome ir pamatėme Kauno tremtinių chorą.

Vaidžiuose pirmiausia dvi kalbėtojos, jau gimusios tremtyje, papasakojo apie savo liūdną vaikystę Sibire, apie tėvų sunkius miško darbus. Tada tremtinių choras, vadovaujamas gabaus muziko ir poeto Antano Paulavičiaus, pradėjo muzikinę programą. Padainavus vėl dvi kalbėtojos pateikė savo gyvenimus, kitas tremtinių pasakojo apie tai, kaip simtai įvairių tautų tremtinių buvo varomi į miškus medžių kirsti žiemose šalčiuose, o vasarą – įvairiems parazitams siurbiant kraują. Daugybė jų mirė. Bet, atėjus sekmadieniui, likusieji gyvi susibūrė dainuodavo patriotines dainas, ypač lietuvių ir ukrainiečių. Jis prisipažino, kad ji lietuviškai kalbėti ir rašyti išmokė mama. Jis gimė barake be jokio daktaro pagalbos. Buvo pakrikštytas, su laukę dvejų metų iš Lietuvos atvykusio kunigo.

Kitos kalbėtojos labai gražiai atsiliepė apie religijos reikšmę tremtyje, nes jos tikėjo, kad Dievas jų neapleis. Po to buvo giedamos jau religinės giesmės, o scenoje matėme pastatytą prastą, iš pagaliukų sukalta, kryželį, kuris buvo apstatytas tarsi laipteliuose degančiomis žvakėmis. Tos visos giesmės ir dainos sukurto ir chorui pritaikytos paties vadovo Antano Paulavičiaus.

Vėliau pasirodė jau kitas, daug didesnis choras ir užtraukė populiarią patriotinę dainą „Leiskit į tėvynę“. Jaunas deklamatore deklamavo eilėraštį „Ažuolai“. Po to vėl skambėjo įvairios dainos. Ir tada pasirodė jauna deklamatore, kuri nepaprastai įspūdingai deklamavo tremtinių liečiančią poeziją. „Aplauk mane, Viešpatie“, tarsi iš širdies gelmių plaukianti malda. Didysis choras skambiomis patriotinėmis dainomis užbaigė pasirodymą.

Trumpam žodžiu buvo paskaitė M. Krišnavičienė, kuri dėkojo už tokį dėmesį, o ji pati buvo apdovanota puikia pinavijų žiedų puokšte. Elena Sirutienė kvietė visus pietų.

Apol. P. Bagdonas Ateitininkų namų gegužinė Lemonte vyks šį sekmadienį, birželio 23 d. Visi paruošiamieji darbai jau atlikti ir namai laukia svečių. Esant blogam orui, pobūvis ir pietūs bus viduje. Visi ateitininkai ir jų šeimos bei svečiai yra kviečiami.

Ateitininkų namų gegužinė Lemonte vyks šį sekmadienį, birželio 23 d. Visi paruošiamieji darbai jau atlikti ir namai laukia svečių. Esant blogam orui, pobūvis ir pietūs bus viduje. Visi ateitininkai ir jų šeimos bei svečiai yra kviečiami.

Marytė Nemickienė (iš kairės), Asta Razmienė ir Lidija Ringienė yra Lithuanian Mercy Lift lešų telkimo metinio pokylio komiteto narės. Šiame Art Institute of Chicago gražiajame sode, papuoštame gėlėmis, statulomis ir fontanais, įvyks LML puota šeštadienį, rugsėjo 7 d.

ARTEJA LML METINIS POKYLIS

Jau šešerius metus Lithuanian Mercy Lift organizacija darbuojasi sergančių lietuvių žmonių labui. Daug Jūsų, mieli „Draugo“ skaitytojai, jau žinote bent kiek apie LML veiklą. Pagrindinis šios savanorių grupės tikslas yra siūsti suaukottą medicininę pagalbą į Lietuvą. LML nariai dažnai savo lėšomis lanko Lietuvos ligonines, susipažindami su daktarais, administratoriais ir pacientais. Savo akimis mato ir įvertina jų sunkią padėtį. Savo akimis stebi, ko ten daugiausia trūksta, kokie yra svarbiausi reikalavimai. Grįžę atgal į Čikagą, dirba kiek jėgos leidžia, ieško būdų ir pinigų įgyti būtinai reikalingų vaistų, medicininių aparatų ir net tokių kasdienių, bet tiek pat svarbių daiktų, kaip skalbimo mašinų, kurių dėka ligoninės gali išlaikyti reikalingą švarą savo patalpose.

Vieną sykį per metus Lithuanian Mercy Lift ruošia ypatingą lešų telkimo pobūdį. Nors yra dosnių rėmėjų, kurie siunčia aukas ir kitomis progomis, šis pokylis yra pagrindinis būdas surinkti aukas, kad LML darbai galėtų tęstis ir toliau. Tie, kurie šiomis dienomis lankosi Lietuvoje, supranta, kad situacija dabar yra bent tiek kritiška, kiek ji buvo kai LML susirinko pirmą kartą, tada Lietuvoje vykstancios nepriklausomybės siekimo krizės metu.

Siemė, rugsėjo 7 d., 6 val. vak., pokylis, pavadinamas „Artimo meilės menas“, įvyks puikiąjame „The Art Institute of Chicago“. Svečiai pirmiausia bus sutinkami jaukiame Meno institute „Garden Court“, kur bus vaišinami skaniais gėrimais ir užkandžiais. Pokylio metu dalyviai turės progą apžiūrėti muziejaus ekspozicijas. Iškilminga vakariene su šokiais, grojant „Žiburio“ orkestrui, įvyks „The Chicago Stock Exchange Trading Room“. Šokių metu bus traukiami laimėjusieji bilietai. SAS oro linijos ir American Travel Service dėka, pirmoji premija yra du SAS bilietai į Vilnių!

Pokylio komiteto narės, Lidija Ringienė, Regina Griskienė, Asta Razmienė ir Marytė Nemickienė, prašo visų atsižvelgti į LML organizacijos tikslus ir pasiekimus. Vienas svarbus pavyzdys – LML tiesiogiai siunčia labai brangius vaistus į ligonines, kurios gydo džiovininkus, tuo padedant bent kiek mažinti džiovos epidemiją mūsų tėvynėje. Šis darbas paliečia ir mus arba mūsų artimuosius, kurie lankosi Lietuvoje.

Pažymėkite rugsėjo 7 d. savo kalendoriuje. Paremkite Lithuanian Mercy Lift svarbų darbą, atvykdami į „Artimo meilės meno“ pokylį.

Marytė Nemickienė

Daley Plazoje, Čikagos miesto centre, birželio 14 d. susirinkusi žmonių minia prisimena sovietų okupacijos baisumus, vykdytus Baltijos kraštuose. Paminėjimą rengė Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza kartu su estų ir latvių konsulais.

Nuotr. Jono Tamulaičio

TĖVO DIENA PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Nuo senų laikų tradicinių šeimos švenčių rikiuotėje pirmavo Motinos diena. Tik neseniai Amerikoje buvo prisiminta šeimos galva – tėvas. Jo rolė šeimos gyvenime yra labai svarbi. Labai reikšmingas jo tėviško pareigų atlikimas, nuo ko priklauso visos šeimos gerovė. Jei atsiranda tėvų, kurie savo pareigas neatlieka, ar jos atsisako, nuo to nei kiek nesumažėja pareigojimo tėvų autoritetas šeimoje, bendruomenėje, tautoje ir valstybėje, kurios pareigos mums labiau apkrauna tėvą, negu motiną.

Tėvo diena buvo iškilmingai paminėta Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, birželio 16 d. Tėvo dienos minėjimą ruošė PLC kultūringų renginių komitetas, vadovaujamas Bronės Nainienės. Ji ir pradėjo minėjimą didžiojoje salėje, sveikindama tėvus ir visus svečius, kurių per 300 dalyvavo minėjime bei vaišėse.

Tėvas yra šeimos atrama. Jis – šeimos galva. Juos šandien mes sveikiname su geriausiais linkėjimais, – ji visų vardu sveikino tėvelius, vaišių invokacijai pakviesdama tėvą į žuaitą kun. Algirdą Palioką, misijos kapelioną. Jis pirmiausiai prisiminė mirusius tėvus, visiems sukalbant „Amžina atilsą“. Gyviems tėvams prašant Dangaus palaimos visi sukalbėjo „Tėve mūsų“, laiminant ir puotą tėvų garbei.

Pasivaikšius meninę programą atliko solistė Praurimė Ragienė, ją palydint smuiku dr. Leonidui Ragui ir pianinui m. Faustui Stroliai. Solistė padainavo: muz. J. Gaizausko „Nidos gintarai“ ir „Vasara“; G. Gudauskienės „Daug pavasarių“.

Kam rūpintis, kur pastatyti automobilį ir kiek tas pastatymas kainuos, kai į tautinių šokių šventę galima nuvykti autobusais iš Marquette Parko, Brighton Parko, Oak Lawn, Lemonto. Autobusų bus galima nuvažiuoti ir į susipažinimo vakarą bei iškilmingą pokylį. Užėikite į „Seklyčią“ ir rezervuokite vietas. Nedelskite!

JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia skanius pietus šį sekmadienį, birželio 23 d., Nekalto Prasidėjimo Šv. M. Marijos parapijos salėje, Brighton Parke (44 ir S. Fairfield g.). Kadangi tą dieną Brighton Parko parapijoje ruošiamas 1941 m. tautos sukilimo minėjimas, maistas bus išduodamas tik po minėjimo, kuris vyks 11 val. r. mokyklos salėje. Pagerbkime mūsų tautos laisvės kovotojus savo dalyvavimu šiame minėjime, o po to sočiai ir skaniai pasistiprinkime lietuviškais pietumis.

ŠAUKIA SUSIRINKIMA

Tėvynės sąjungos (LK) rėmėjų sambūrio Čikagoje valdyba birželio 23 d., 12:30 val., po šv. Mišių, šaukia viešą susirinkimą Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Bočių menėje. Valdyba kviečia visus sambūrio narius ir svečius, norinčius paremti Tėvynės sąjungos (LK) rėmėjų užsienyje, dalyvauti susirinkime. Šio susirinkimo pagrindinis kalbėtojas – daktaras Kazys Ambrozaitis, aktyviai dalyvavęs sovietų-nacių okupacijų rezistencijoje ir spontaniškame visos lietuvių tautos 1941 m. sukilime, prisimins 55-tųjų birželinius įvykius Lietuvoje. Po paskaitos Tėvynės s-gos (LK) rėmėjų sandaros Čikagoje valdybos pirm. Albertas Kerelis aptars Tėvynės sąjungos (LK) padėtį Lietuvoje, o užsienyje – Tėvynės sąjungos rėmėjų veiklą.

Birželio 9 d. PLC, Vydūno šalpos fondo patalpose, įvyko Tėvynės s-gos (LK) rėmėjų sambūrio Čikagoje valdybos posėdis. Posėdžio darbotvarkėje tarp įvairių darbo einamųjų reikalų buvo pirmininko A. Kerelio pranešimas apie viešnagę Lietuvoje, valdybos narių išvyką į Beverly Shores, Tėvynės s-gos programinio atsišaukimo laišku

M. Vaitkevičiaus „Tėvelio diena“ ir liaudies daina „Augau aš pas tėvelį“, pritariant visiems dalyviams. Programos dalyvių gėlimis papuošė jaunos talkininkės.

Pasivaikšius gausiais saldumynais ir kavute, vaišės buvo baigtos Bronės Nainienės padėkos žodžiu kapelionui, komitetui, programos dalyviams, visiems gausiai atsilankiusiems į tėvo dieną ir Racine kepyklos savininkams.

Br. Juodelis

vajų, X taut. šokių šventę ir kitus einamuosius reikalus. Pirmininkas pranešė, kad Lietuvoje jam teko susitikti su Tėvynės sąjungos centrinės struktūros asmenimis. Pokalbiuose buvo leista suprasti, kad svarbiausius Tėvynės sąjungos organizacijos klausimus svarsto ir nutaria Tėvynės s-gos valdyba, o visus jos sprendimus ir nutarimus remia Tėvynės s-gos (LK) rėmėjų sambūriai užsienyje. Taip pat buvo stipriai pabrėžta, kad būtumėm santūresni su komunikacija, ypač norimą praveisti akciją JAV kongrese dėl Karaliaučiaus krašto išvalymo nuo rusų kariuomenės ar jo prijungimo prie Lietuvos bei NATO reikalų.

Kovo mėn. buvo mūsų paskelbtas konkursas parašyti straipsnį apie ekonominius, finansinius nusikaltimus Lietuvoje, kvišų emimą, pinigų išieškojimą ir pan. Trys premijos: 12,000 litų, 8,000 litų ir 4,000 litų skyrė anoniminis asmuo, gyvenantis JAV, kuriam rūpi saugumas ir geresnis tėvynės Lietuvos rytoj. Deja, kaip pranešė pirmininkas, keli Tėvynės s-gos veikėjai pareiškė, kad straipsnio, skelbiančio šį konkursą, kalba netiksli, todėl siūlė daryti pakeitimų, patikslinimų. Baigdamas savo pranešimą, A. Kerelis pastebėjo, kad Lietuvos spaudoje iki šiol nematė nė menkiausių žinutės iš Tėvynės sąjungos (LK) rėmėjų veiklos.

V.P.

Jonas Vaicys, gyv. Albion, NY, besilankydamas Čikagoje, aplankė „Draugą“, lydimas dr. Vaidos Dočkuvienės iš Lietuvos ir Kosto Dočkaus. Svečias įsigijo dovaninių prekių „Draugo“ krautuvelyje ir paliko auką dienraščiui paremti.

Buvę Pedagoginio lit. instituto studentai (iš kairės) Marius ir dr. Audrius Polikaitis instituto mokslo metų užbaigimo iškilmėse birželio 1 d. dainuoja a.a. Domo Veličkos pamiltąją dainą „Kai lopšinė“.

Nuotr. Jono Tamulaičio